Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 277 (6253) | 2 снежня 1938 г., пятніца | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Пасяджэнне СНК БССР.
У гонар Дня Сталінскай Канстытуцыі.
Совецкая інтэлігенцыя пратэстуе супроць зверстваў фашысцкіх канібалаў.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ:
У дапамогу вывучаючым гісторыю ВКП(б).
А. Абрамаў — Аб працы Леніна «Што рабіць?».
Э. Махцін — Палітдзень у калгасе.
Закрыўся пленум Гомельскага абкома КП(б)Б.
Сход партыйнага актыва г. Барысава.

АРТЫКУЛЫ:
Н. Лебрес — Рэвізіянісцкія імкненні фашысцкай Венгрыі.
А. Клебча — Справы і людзі Аршанскага паравознага дэпо.
Ф. Хліманцоў — Перамагла высокая аграгэхніка.
Г. Сяргеенка — Арганізаваць агратэхнічную вучобу калгаснікаў.
Н. Гаўрыкаў — Зімовая вучоба воднікаў.
Дэкада совецкай музыкі.

ЗА РУБЯЖОМ:
Ход усеагульнай забастоўкі ва Францыі.
Адозва французскай компартыі.
Французскі друк аб усеагульнай забастоўцы.
Французская рэакцыя распраўляецца з бастуючымі.
Адстаўка чэхаславацкага ўрада.
Франка-германскія перагаворы аб паветраным пакце.
Першае пасяджэнне польскага сейма і сената.
Ваенныя дзеянні ў Кітаі.

ФАШЫСЦКІМ КАНІБАЛАМ НЕ МІНАВАЦЬ РАСПЛАТЫ!

Злавесная змрочная ноч згусцілася над фашысцкай Германіяй. Такой ганьбы, якую перажывае некалі цывілізаваная, культурная краіна, не перажывала ні адна дзяржава ў гісторыі чалавецтва.

Жудасцю вее ад Германіі — краіны, даўшай свету Карла Маркса і Энгельса, Гётэ і Шылера, Гейне і Бетховена. Фашысцкія варвары ператварылі Германію ў суцэльны засценак, у страшны канцэнтрацыйны лагер, адкінулі яе на некалькі стагоддзяў назад.

Дзікія гарылы, фашысцкія людаеды з кляймом свастыкі на ілбу, з тапаром і дубінай у лапах спраўляюць крывавы пір у гарадах і сёлах краіны. Разгул мракабесся і чалавеканенавісніцтва дасягнуў размераў, нябачаных у самыя змрочныя часы сярэдневякоўя. Жудасці свяцейшай інквізіцыі, кашмары Варфаламееўскай ночы, «подвігі» рыцараў — удзельнікаў крыжовых паходаў, — бляднеюць перад злачынствамі фашысцкіх бандытаў, дзікіх звяроў у абліччы чалавека.

Над прыціснутай фашысцкім ботам Германіяй нясуцца перадсмертныя стогны і крыкі зажыва спаленых, замучаных людзей, вінаватых толькі ў тым, што яны з'яўляюцца сынамі і дочкамі яўрэйскага народа. Фашысцкія пагромшчыкі забіваюць, катуюць безабароннае яўрэйскае насельніцтва, кідаюць тысячы людзей у турмы і засценкі. У калісь культурнай краіне адраджаюцца сярэдневяковыя «гетто» — асобыя кварталы для яўрэйскага насельніцтва.

Сотні і тысячы сем'яў асуджаны на голад і выміранне. Банда ашалелых пагромшчыкаў на справе ажыццяўляе свае брэдавыя «расавыя тэорыі». Распальванне чалавеканенавісніцтва і цкаванне яўрэйскага насельніцтва ў гарадах Германіі нагадвае разгул дзікароў у самую цёмную, дагістарычную эпоху.

Крывавы разбой — неадрыўная рыса ўсёй знешняй і ўнутранай палітыкі фашызма — самай лютай, самай рэакцыйнай дыктатуры фінансавага капітала.

Фашысцкія варвары дазваляюць сабе гнусны, наглы паклёп на германскі народ. Яны крычаць аб тым, што дзікія, крывавыя яўрэйскія пагромы — рэзультат «стыхійнага абурэння народа». Хто паверыць гэтай хлусні! Германскі народ ненавідзіць фашызм — рэжым бізуна, тапара, голаду і вайны. Ён ненавідзіць фашысцкіх правіцеляў, ператварыўшых краіну ў кашмарны засценак, дзе пануе сякера ката.

Вялікі германскі народ, даўшы чалавецтву геніяў навукі, культуры і мастацтва, з абурэннем і агідай адносіцца да майстраў пагромных спраў, да душыцеляў усякіх праяўленняў свабоднай мыслі і творчасці.

Совецкі народ добра ведае, у чым сапраўдная прычына яўрэйскіх пагромаў у Германіі, распальвання фашысцкімі правіцелямі звярынага шавінізма. Вялікі правадыр народаў, друг працоўнага чалавецтва таварыш Сталін пісаў: «Антысемітызм выгадны эксплаататарам, як громаадвод, які выводзіць капіталізм з-пад удара працоўных». Фашысцкая зграя ўжывае за раз выпрабаваны метад царызма ў Расіі — яўрэйскія пагромы, ужывае для таго, каб адцягнуць увагу працоўных ад сапраўднага ворага, каб у крыві пагромаў патапіць рэвалюцыйны рух. Гэты метад не выратаваў Нікалая II і яго апрычнікаў — Трэпавых і Плеве, не выратуе ён і фашысцкіх заправіл. Яўрэйскія пагромы патрэбны фашызму, каб адтэрмінаваць свой поўны палітычны крах, сваю гібель. Аднак, чым больш шалеюць фашысцкія людаеды, тым бліжэй, тым вярней крах фашысцкага рэжыма.

Крывавыя падзеі ў Германіі не могуць не выклікаць глыбокага абурэння ў сэрцы кожнага чэснага і культурнага чалавека. Чалавецтва не можа маўчаць, калі перад яго вачыма разгортваецца жудаснае відовішча!

Працоўныя СССР, інтэлігенцыя краіны Советаў, дзе квітнее сталінская дружба народаў, дзе шчасцем дыша кожны чалавек, поўны найвялікшага гневу, абурэння і нянавісці да фашысцкіх граміл, затаптаўшых у гразь годнасць чалавека, прыкрываючых свае подлыя справы іменем германскага народа.

Хваля пратэстаў супроць зверскай расправы фашысцкіх канібалаў над безабаронным яўрэйскім насельніцтвам Германіі пракатваецца па ўсіх гарадах неасяжнай краіны социялізма. Страшная рэчаіснасць фашысцкай Германіі выклікае ў совецкіх людзей пачуццё агіды і гневу.

Кожны з нас ганарыцца сваёй цудоўнай краінай, дзе высока паднята годнасць чалавека, дзе горда гучыць слова—чалавек. Пад вадзіцельствам партыі Леніна—Сталіна совецкі народ пабудаваў новы свет, дзе няма месца нацыянальнай варожасці і чалавеканенавісніцтву, дзе шматлікія народы з'яднаны ў адну цесную, дружную, шчаслівую сям'ю.

Якое шчасце жыць у сталінскую эпоху, у краіне соцыялізма, пад цудоўнымі праменнямі Сталінскай Канстытуцыі! Якое шчасце, што доблесная совецкая разведка пазбавіла нас ад трацкісцка-бухарынскіх наймітаў фашызма, рыхтаваўшых нашаму народу страшны лёс падняволеных народаў Германіі і Аўстрыі.

Кожны совецкі грамадзянін ганарыцца тым, што яго радзіма з'яўляецца носьбітам сапраўднай культуры, гуманізма і дэмакратыі.

5 снежня ўвесь Совецкі Саюз святкуе другую гадавіну Сталінскай Канстытуцыі. Вялікая Канстытуцыя соцыялізма, тварцом якой з'яўляецца геній чалавецтва таварыш Сталін, як прамяністы маяк, паказвае ўсім працоўным верны шлях да свабоды і шчасця.

І мы глыбока верым, што хутка надыйдзе час, калі над пакутуючай, змучанай Германіяй заззяе зара свабоды і дэмакратыі, калі фашысцкія канібалы панясуць належную кару за мора народнай крыві, пралітай імі.

Дэпутат Вярхоўнага Совета БССР прафесар С. М. Мелкіх выказаў агульную думку ўсіх совецкіх людзей, заявіўшы на мітынгу інтэлігенцыі ў Менску:

«Мы ўпэўнены, што недалёк той час, калі германскі народ, германскі пролетарыят, усе чэсныя людзі Германіі адпомсцяць фашысцкім варварам за сваю паруганую фашызмам радзіму, за пралітую нявінную кроў, за голад і жабрацтва, за знішчэнне лепшых сыноў і дачок германскага народа».

Працоўны народ Германіі адрубіць галаву фашысцкаму дракону!

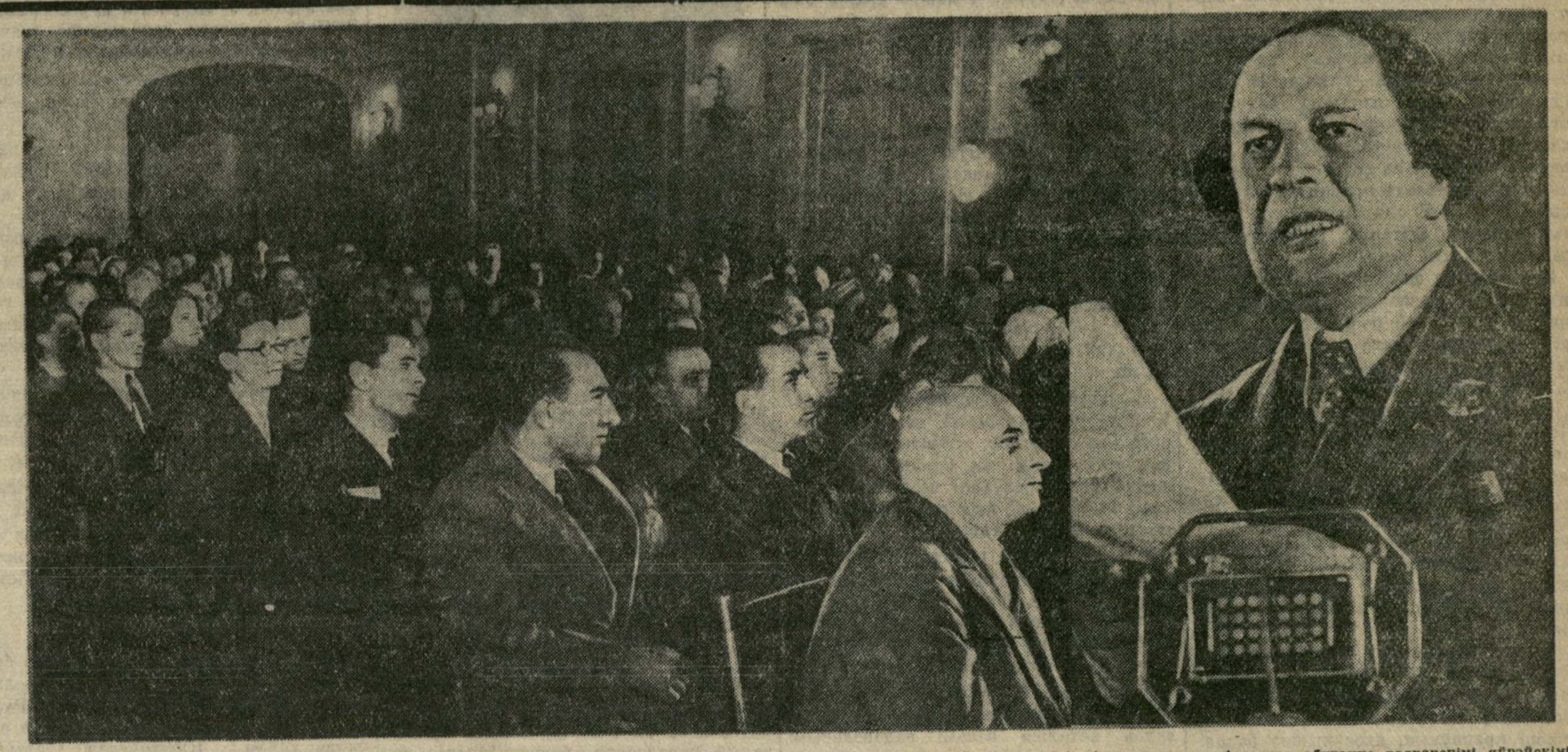

27 лістапада ў Вялікай зале Маскоўскай кансерваторыі адбыўся многалюдны мітынг маскоўскай інтэлігенцыі. Удзельнікі мітынга выказалі рэзкае абурэнне варварскімі яўрэйскімі пагромамі ў фашысцкай Германіі. НА ЗДЫМКУ: агульны від мітынга. Выступае пісьменнік А. Н. Талстой. Фото С. Ласкутова і А. Грыбоўскага (Фотахроніка ТАСС).

ХОД УСЕАГУЛЬНАЙ ЗАБАСТОЎКІ Ў ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 1 снежня. (ТАСС). Усеагульная канфедэрацыя працы апублікавала наступнае паведамленне аб выніках усеагульнай забастоўкі пратэсту супроць надзвычайных дэкрэтаў:

«Забастовачны рух развіваўся ўчора без якіх-небудзь значных інцыдэнтаў, якія маглі-б быць прыпісаны працоўным.

Надзвычайныя меры, прынятыя ўрадам (перавод прадпрыемстваў на ваеннае становішча, умяшанне ваенных улад, скарыстанне арміі і паліцыі супроць удзельнікаў забастоўкі і т. д.), несумненна, зрабілі свой уплыў на рух, які Усеагульная канфедэрацыя працы жадала правесці ў абстаноўцы спакою і парадку, для чаго яна дала афіцыяльнае прадпісанне мясцовым арганізацыям пазбягаць усякіх інцыдэнтаў.

Не гледзячы на прынятыя супроць забастоўкі меры, лозунг аб забастоўцы быў шырока ажыццёўлен у прыватнай прамысловасці як у Парыжы, так і ў правінцыі. На прадпрыемствах грамадскага значэння лозунг аб забастоўцы выклікаў спыненне работы гэтых прадпрыемстваў у многіх гарадах.

Поўнасцю бастаvалі горнарабочыя, маракі і докеры.

У тэкстыльнай, гарбарнай і хімічнай прамысловасцях у забастоўцы прынялі ўдзел ад 75 да 95 проц. рабочых.

* * *

ПАРЫЖ, 1 снежня. (ТАСС). Агенцтва Гавас перадае заяву генеральнага сакратара Усеагульнай канфедэрацыі працы Жуо, які паведаміў наступныя даныя аб выніках забастоўкі па асобных раёнах краіны. У тэкстыльных раёнах Лілі, Рубэ, Армант'еры, Ліоне, Руане і яго ваколіцах бастаvала ад 70 да 90 проц. рабочых. У Парыжскім раёне баставала 80 проц. тэкстыльшчыкаў, у Гаўры — 100 проц. Металістаў баставала: у Парыжскім раёне 80 процантаў, у Сант-Назары, Нанце, Дзюнкерку і Марселі 100 процантаў, у Тулузе і Лілі — 90 процантаў. 100 проц. маракоў баставала ў Дзюнкерку, Руане, Гаўры, Бардо. У Марселі шэсць параходаў былі абвешчаны ўрадам «рэквізаванымі» і адплылі па прызначэнню. Па даных федэрацыі гарнякоў, у забастоўцы прымала ўдзел 80 процантаў гарнякоў.

АДОЗВА ФРАНЦУЗСКАЙ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ

ПАРЫЖ, 1 снежня. (ТАСС). «Юманітэ» публікуе адозву французскай комуністычнай партыі ў сувязі з вынікамі ўсеагульнай забастоўкі пратэсту супроць надзвычайных дэкрэтаў.

Адзначаючы высокі процант удзелу ў забастоўцы рабочых галін прамысловасці і падкрэсліваючы, што забастоўка адбывалася ва ўмовах надзвычайных мерапрыемстваў урада, французская компартыя заяўляе, што забастоўка з'явілася «адказам працоўных Францыі на палітыку соцыяльнай рэакцыі і выражэннем сапраўдных пачуццяў усяго французскага народа».

Адозва заклікае французскі народ да ўмацавання адзінства перад тварам надыходу рэакцыі на соцыяльныя заваяванні працоўнага насельніцтва краіны.

Французскі друк аб усеагульнай забастоўцы

ПАРЫЖ, 1 снежня. (ТАСС). Учарашняя забастоўка стаіць у цэнтры ўвагі французскай грамадскай думкі.

Французская рэакцыя і яе друк, указвае Блюм у «Попюлер», спяшае заявіць аб сваім захапленні па поваду таго, што прынятымі ўрадам мерамі ўдалося скараціць размах учарашняй забастоўкі. Рэакцыя, фашызм і іх друк не скрываюць свайго задавалення дзейнасцю Даладз'е і патрабуюць ад яго новага кроку: разгрому рабочых арганізацый, разгрому кіраўніцтва рабочага класа.

Рэакцыйныя газеты «Матэн», «Віктуар» і іншыя патрабуюць рэпрэсій супроць кіраўнікоў рабочага класа. Манархічная «Аксіон францэз» крычыць аб неабходнасці роспуску комуністычнай партыі.

«Юманітэ» падкрэслівае ў сваім перадавым артыкуле, што, не гледзячы на ўрадавы тэрор, працоўныя Францыі па закліку Усеагульнай канфедэрацыі працы падняліся для пратэсту. Усе буйныя галіны прамысловасці спыніліся. Парты аказаліся паралізаванымі. Рух у правінцыі быў настолькі-ж магутным, як і ў сталіцы. Парыж не з'яўляецца больш ізаляваным горадам. Першы раз вялікая колькасць гандляроў закрыла свае крамы, далучыўшыся да рабочага класа ў справе асуджэння ўрадавай палітыкі. Пасля сумесных баёў за свабоду краіны пролетарыят і сярэднія класы ад гэтага часу цесна звязаны паміж сабой.

АДСТАЎКА ЧЭХАСЛАВАЦКАГА ЎРАДА

ПРАГА, 1 снежня. (ТАСС). Як паведамляе Чэхаславацкае тэлеграфнае агенцтва, урад генерала Сыровы падаў у адстаўку. Новы прэзідэнт рэспублікі доктар Гаха адстаўку прыняў. Прэзідэнт даручыў прэм'еру Сыровы і іншым членам урада выконваць свае абавязкі да таго часу, пакуль не будзе сфарміраван новы ўрад.

Прэзідэнт даручыў фарміраванне новага ўрада лідэру партыі «Нацыянальнага адзінства» Рудольфу Берану. Апошні складзе спісак членаў новага кабінета па ўзгадненню з прадстаўнікамі Славакіі і Закарпацкай Украіны.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

Спыніўшы японскае наступленне ўздоўж Кантон-Ханькоўскай чыгункі на поўдзень ад Іочжоу, кітайскія войскі пераходзяць да контрнаступлення. Апасаючыся моцнага ўдару кітайскіх войск, японцы паспешна збудоўваюць абаронныя ўмацаванні на граніцы правінцыі Хунань. Японцы прабавалі таксама аднавіць узарваныя чыгуначныя масты і зруйнаваныя дарогі на поўнач ад Іочжоу. Аднак актыўныя дзеянні партызан увесь час перашкаджаюць аднаўленчым работам.

У ПАЎДНЕВЫМ КІТАІ

Баі каля Кантона прадаўжаюцца з неаслабнай сілай. 29 лістапада найбольш жорсткі бой адбыўся ў раёне Цунхуа (на паўночны ўсход ад Кантона). Атрымаўшы дадатковыя падмацаванні, японская пяхота, пры падтрыманні вялікай колькасці танкаў і бронеаўтамабіляў, атакавала кітайскія пазіцыі. Не гледзячы на гэта, кітайскія войскі адбілі націск японцаў.

Японскія войскі, якія нядаўна атакавалі кітайскія пазіцыі недалёка ад граніцы англійскай калоніі Ганконг, адступаюць у паўночным напрамку.

У ГОНАР ДНЯ СТАЛІНСКАЙ КАНСТЫТУЦЫІ

* * *

ГАДАВЫ ПЛАН ВЫКАНАН ДАТЭРМІНОВА

28 лістапада менскі завод «Ударнік» датэрмінова выканаў гадавы план. Выпушчана прадукцыі на 2.288 тыс. рублёў. Гэтых вытворчых перамог калектыў дасягнуў на аснове соцыялістычнага спаборніцтва, якое было разгорнута паміж усімі цэхамі, брыгадамі і асобнымі рабочымі ў спаборніцтве з калектывам менскага завода ланцугоў Галя.

Перадавое месца на заводзе займаюць маладзёжна-комсамольскія брыгады, якія сістэматычна перавыконваюць нормы. Суцэльна-стаханаўскія брыгады Ансілевіча і Шэламенцьева другога зборачнага цэха дзённае заданне выконваюць на 150—170 проц. Брыгада т. Понтуса па зборцы вазавых вагаў выконвае нормы на 200 проц.

Да канца года калектыў завода абавязаўся даць краіне прадукцыі звыш плана на 200 тыс. рублёў. (БЕЛТА).

428 ПРОЦАНТАЎ НОРМЫ

АСІПАВІЧЫ. Калектыў рабочых станцыі Асіпавічы актыўна рыхтуецца да Дня Сталінскай Канстытуцыі. Сярод паравознікаў разгорнута спаборніцтва за лепшае ваджэнне паяздоў цяжкай вагі, за культурнае ўтрыманне лакаматываў, за права атрымання пашпартаў гатоўнасці да зімы.

Машыністы тт. Шакура, Сугака і Санковіч водзяць паязды цяжкай вагі са значным перавыкананнем норм па хуткасці, з нагонам у шляху.

Комплексная брыгада механічнага цэха (брыгадзір тав. Валько) днямі выпусціла з рамонту паравоз № 6509 з вялікім аб'ёмам работ за адну змену пры норме ў 14 гадзін. Слесары тт. Дубаневіч і Пекуш выканалі норму на 428 процантаў.

25 і 27 лістапада лепшыя стаханаўцы-крываносаўцы і інжынерна-тэхнічныя работнікі правялі грамадскі агляд паравозаў.

ПЕРАВЫКАНАЛІ ПЛАН ТАВАРААБАРОТА

ЧЫРВОНАПОЛЛЕ. Рыхтуючыся да дастойнай сустрэчы 2-й гадавіны са дня прыняцця Сталінскай Канстытуцыі і гадавіны са дня правядзення выбараў у Вярхоўны Совет СССР, работнікі прылаўка чырвонапольскага райунівермага разгарнулі соцспаборніцтва на паспяховае і датэрміновае выкананне плана тавараабарота. План тавараабарота — 1.100 тысяч рублёў, на 25 лістапада ён выканан на 1.115 тысяч, што складае 101,3 проц. плана.

Асабліва вялікі попыт прад'яўляюць калгаснікі і служачыя на мэблю. Па ўнівермагу прадана мэблі на 110 тысяч рублёў, мануфактуры на 160 тысяч рублёў. Работнікі прылаўка тт. Зелячонак, Шуміліна Ліза і Брадэрзон Ліза перавыканалі індывідуальныя планы тавараабарота.

СОВЕЦКАЯ ІНТЭЛІГЕНЦЫЯ ПРАТЭСТУЕ СУПРОЦЬ ЗВЕРСТВАЎ ФАШЫСЦКІХ КАНІБАЛАЎ

МІТЫНГ У БАКУ

БАКУ, 30 лістапада. (ТАСС). Учора ў канцэртным зале Азербайджанскай Дзяржаўнай філармоніі імя Магамаева адбыўся агульнагарадскі мітынг інтэлігенцыі, скліканы праўленнямі Саюза совецкіх пісьменнікаў і Саюза совецкіх кампазітараў у сувязі з яўрэйскімі пагромамі ў фашысцкай Германіі. Сабралася звыш 1.500 пісьменнікаў, вучоных, урачоў, кампазітараў, інжынераў, артыстаў, педагогаў, мастакоў, архітэктараў.

Пасля прамовы адкрыўшага мітынг дэпутата Вярхоўнага Совета АзССР паэта Самеда Вургун Векілава і выступлення прафесара фізікі Усатага, на трыбуну падняўся народны артыст СССР кампазітар Узеір Гаджыбекаў:

— Эмблема фашысцкіх пагромшчыкаў — тапор, — сказаў тав. Гаджыбекаў, — які адсякае галовы, носячыя светлыя ідэі. Мы, совецкая інтэлігенцыя, клічам перадавую інтэлігенцыю ўсяго свету на барацьбу з фашызмам.

На мітынгу выступілі таксама прафесар хірургіі Гінзбург, прафесар архітэктуры Саркісаў і іншыя. У аднагалосна прынятай рэзалюцыі ўдзельнікі мітынга выказваюць свой гнеў і нянавісць да фашысцкіх пагромшчыкаў, якія падвяргаюць крывавай зверскай расправе безабароннае яўрэйскае насельніцтва Германіі.

АГУЛЬНАГАРАДСКІ МІТЫНГ СОВЕЦКАЙ ІНТЭЛІГЕНЦЫІ МАГІЛЕВА

МАГІЛЕЎ. 1 снежня. (Спец. кар. «Звязды»). 30 лістапада адбыўся агульнагарадскі мітынг пратэсту супроць яўрэйскіх пагромаў у фашысцкай Германіі. Мітынг адкрыў кандыдат педагагічных навук Грыневіч К. Л. Адкрываючы мітынг, ён заявіў:

— Германскі фашызм пазбавіў больш поўмільёна людзей права на жыццё, аддаў яўрэйскае насельніцтва на разграбленне дзікіх орд штурмавікоў, кінуў тысячы яўрэяў у канцлагеры, пазбавіў прытулку дзесяткі тысяч мацярэй і дзяцей.

Затым выступае інжынер шоўкавай фабрыкі тав. Мядзведзева.

— Падзеі ў Германіі — з'ява, нечуваваная ў гісторыі чалавецтва, — заяўляе яна. — Чалавечыя адкіды — фашысты — учуялі сваю смерць і ў ярасці даходзяць да дзікага варварства. Германскі народ з нянавісцю глядзіць на страшэнныя злачынствы фашыстаў.

Затым выступае настаўніца тав. Мікула.

— Канец фашызма блізкі. Ні крывавыя расправы над яўрэйскім насельніцтвам; ні распальваемае фашыстамі чалавеканенавісніцтва не дапамогуць Гітлеру і яго спадручным папярэдзіць сваю пагібель, — заявіла яна.

— Фашысты нясуць свету вайну і крывавыя пагромы, — заяўляе ў сваім выступленні ўрач Сінкевіч. — Мы ненавідзім фашызм, які нясе чалавецтву фізічныя і маральныя пакуты. Мы поўны спачування да афяр фашызма.

З выключна палкай прамовай выступіў артыст Траянскі.

— Блізкі час, калі германскі народ скажа — даволі!—і закліча да адказу зарваўшыхся ізувераў. Блізкі час, калі над германскім народам заззяе яркае сонца праўды.

У прынятай рэзалюцыі ўдзельнікі мітынга аднадушна заяўляюць:

— Мы далучаем да голасу ўсяго чалавецтва свой голас пратэсту супроць варварскіх забойцаў. Мы верым ў тое, што германскі народ у недалёкім будучым знішчыць цёмную зграю псоў фашызма, адпомсціць за зняважаную і зганьбаваную радзіму.

КАВАЛЕЎ.

ПАСЯДЖЭННЕ СНК БССР

27 лістапада адбылося чарговае пасяджэнне Совета Народных Камісараў БССР.

Разгледжана пытанне **аб ходзе выканання плана капітальнага будаўніцтва ўстаноў народнай асветы па рэспубліцы.** Па плану гэтага года ў гарадах і раёнах павінна было быць пабудавана 72 школы. Урадам быў устаноўлен тэрмін для сканчэння гэтага будаўніцтва — 15 жніўня. Аднак, на 1 верасня ў эксплаатацыю ўступіла толькі 25 школ. Ні адна з 49 школ, уступіўшых у эксплаатацыю на 1 лістапада, урадавай камісіяй не прынята з-за раду дэфектаў і недаробак.

Не лепш праходзіць будаўніцтва дзіцячых садоў. З 33 дзіцячых садоў, якія павінны былі быць пабудаваны ў гэтым годзе, закончана толькі 10. Сарвана таксама будаўніцтва вучэбных корпусаў і інтэрнатаў для Гомельскага педінстытута, педвучылішчаў у Рэчыцы і Крычаве, прычым будаўніцтва амаль усіх гэтых аб'ектаў было распачата яшчэ ў 1936 годзе. Нездавальняюча праходзіць будаўніцтва дамоў соцкультуры і бібліятэк у раёнах.

Совет Народных Камісараў БССР устанавіў, што такі ганебны зрыў выканання плана будаўніцтва ўстаноў народнай асветы з'яўляецца вынікам таго, што Наркамасветы і яго мясцовыя органы, будаўнічыя арганізацыі, райвыканкомы і гарадскія советы не ўзяліся па-большэвіцку за выкананне дырэктыў урада аб канкрэтным і штодзенным кіраўніцтве ходам будаўніцтва кожнага аб'екта. Дзяржплан БССР своечасова не забяспечыў асобныя аб'екты неабходнымі будаўнічымі матэрыяламі.

СНК БССР устанавіў канчатковы тэрмін для завяршэння будаўніцтва гарадскіх і сельскіх школ да 15 снежня, папярэдзіўшы адпаведныя арганізацыі, што пры невыкананні ў тэрмін гэтага задання вінаўныя будуць прыцягнуты да суровай адказнасці. Старшыням гарадскіх советаў Менска, Магілева і Віцебска і дырэктарам будаўнічых арганізацый гэтых гарадоў прапанавана да 25 снежня закончыць будаўніцтва дзіцячых садоў. Наркамлесу БССР прапанавана неадкладна забяспечыць будаўніцтва па лініі Наркамасветы патрэбнымі лесаматэрыяламі.

Совет Народных Камісараў назначыў намеснікам наркома соўгасаў БССР тав. **Кабановіча** Андрэя Іванавіча. Намеснікам народнага камісара аховы здароўя БССР назначан тав. **Эпштэйн** Савелій Якаўлевіч.

ПРАЦОЎНЫЯ ГОМЕЛЯ УШАНОЎВАЮЦЬ ПАМЯЦЬ тав. КІРАВА

ГОМЕЛЬ. **(Кар. «Звязды»).** Сёння, 1 снежня, у дзень 4-й гадавіны злачынскага забойства бліжэйшага сарatніка і друга вялікага Сталіна — Сергея Міронавіча Кірава на прадпрыемствах і ва ўстановах Гомеля адбываліся гутаркі, жалобныя вечары з успамінамі аб жыцці і дзейнасці палкага трыбуна рэвалюцыі.

У клубе імя Леніна адбылося жалобнае пасяджэнне партыйнага, совецкага і комсамольскага актыва горада.

Даклад аб жыцці і дзейнасці Сергея Міронавіча Кірава зрабіў загадчык аддзела агітацыі і прапаганды абкома партыі тав. Гінзбург.

Н. ГІРШЫН.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ПАЛІТДЗЕНЬ У КАЛГАСЕ

ЖЛОБІН. Сельская інтэлігенцыя, працоўныя калгаснай вёскі з вялікай напружанасцю сочаць за палітычным жыццём у нашай краіне. Яны цікавяцца пытаннямі міжнароднага становішча, гараць жаданнем авалодаць бальшэвізмам, вывучыць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)».

З мэтай задаволіць узросшыя запатрабаванні працоўных вёскі, жлобінскі райком партыі правёў вопытны палітдзень у адным з калгасаў раёна на тэму: «2-я гадавіна Сталінскай Канстытуцыі». Для дапамогі калектыву агітатараў у правядзенні палітдня ў калгас «XII-годдзе Кастрычніцкай рэвалюцыі», Затонскага сельсовета, выехалі інструктар аддзела прапаганды і агітацыі ЦК КП(б)Б тав. Кавалёнак, загадчык аддзела агітацыі і прапаганды райкома партыі тав. Каган.

Правядзенне палітдня, як каштоўнейшай формы палітычнай агітацыі, патрабуе ўсебаковай падрыхтоўкі. Вось чаму ў калгасе была праведзена вялікая падрыхтоўчая работа, нарада агітатараў сумесна з калгасным актывам і інш. Тры дні працавалі сярод калгаснікаў агітатары-настаўнікі тт. Чупрыгін, Шаўцоў, Грайзель, старшыня калгаса комуніст т. Савіцкі, загадчык ДСК т. Магодзіна. На сваіх участках яны правялі гутаркі аб Сталінскай Канстытуцыі, статуце сельскагаспадарчай арцелі, міжнародным становішчы, аб «Кароткім курсе гісторыі ВКП(б)», пастанове ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе.

Пасля праведзеных гутарак калгаснікі расказвалі аб бяспраўным, цёмным жыцці селяніна беларускай вёскі да рэвалюцыі і новым радасным жыцці, шчасці працоўных, якое пышна расцвіло пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі.

— Да рэвалюцыі мы ўсе з ранні да позняй ночы, — гаварыла калгасніца Галалобава Ольга, — працавалі на пана Друцкага-Сакалінскага. Сям'я наша жыла ў галечы, бяспраўі, ніхто не вучылася. А зараз, у годы совецкай улады, нашым сем'ям адкрыліся вочы. Кожны з нас мае права на асвету. Старшы сын мой Сямён закончыў праўавы інстытут і працуе абаронцам у нарсудзе. Дачка Таня — гідратэхнік, другая дачка — Маня вучыцца ў медыцынскай школе, самая малодшая — Вара вучыцца ў 5 класе НСШ. Ад усёй душы дзякую таварышу Сталіну за радаснае жыццё, за права на працу, асвету і адпачынак, якое запісана залатымі літарамі ў Сталінскай Канстытуцыі.

У сям'і калгасніка Паўленка Саўкі старшы сын Яўхім — трактарыст, сын Нікалай — шофер. Трактарыст, шофер, машыніст — вось новыя прафесіі трох сыноў калгасніка Кізеева Кірылы.

Абагрэтыя праменнямі Сталінскай Канстытуцыі, заможна жывуць калгаснікі, расцвілі іх таленты, паднялася культура, цікавасць да палітычных падзей. Аб гэтым сведчыць мноства пытанняў, якія задавалі ў пісьмовым выглядзе. Калгаснік т. Трубілаў пытае пра ўнутраны рэжым у фашысцкай Германіі, Крупеннікаў — аб прынцыпе комуністычнага грамадства і якія класы зараз існуюць у нашай краіне. Усяго было задана 118 пытанняў. Сярод іх пытанні аб Сталінскай Канстытуцыі, міжнародным становішчы, гісторыі ВКП(б), рабоце сельсовета, калгаса і інш.

Пытанні былі падабраны па асобных тэмах. Чатыры агітатары ўсебакова рыхтавалі на іх адказы. Аб'явы, вывешаныя ля ДСК, школы, сельсовета, шырока абвяшчалі насельніцтва аб месцы і часе правядзення палітдня.

Вечар. У Дом соцкультуры, прыгожа ўбраны плакатамі і лозунгамі, сабралася больш 300 калгаснікаў. Тут і старыя і апранутая ў шоўкі і прыгожую вопратку жыццерадасная калгасная моладзь.

Палітдзень, прысвечаны Сталінскай Канстытуцыі, адкрывае намеснік парторга Страшынскай пярвічнай партыйнай арганізацыі тав. Савіцкі. З напружанай увагай слухалі прысутныя адказы на пытанні, якія рабілі добра падрыхтаваныя агітатары.

У канцы вечара выступілі гурткі мастацкай самадзейнасці. Калгасная моладзь, вучні дэкламіравалі, расказвалі, спявалі аб радасным жыцці працоўных, аб героях і гераінях цудоўнай радзімы, аб Сталінскай Канстытуцыі і яе творцу вялікім Сталіне.

Калгаснікі, сельская інтэлігенцыя, моладзь асталіся вельмі задаволенымі праведзеным палітднём і патрабавалі часцей наладжваць такія дні. Загадчык жывёлагадоўчай фермай калгаса т. Шыкалаў гаворыць:

— Вельмі багата і разнастайна жыццё ў нашай краіне. Ад праведзенага палітдня павысіліся мае веды. Я даведаўся аб многім, што для мяне было няясным пры чытанні газет. Такія палітдні патрэбна арганізоўваць адзін-два разы ў месяц. Пажадана, каб яны былі праведзены па пытаннях міжнароднага становішча і антырэлігійнай прапаганды.

Калгасніца Пятрунікава выказала думку ўсіх прысутных, гаворачы аб вялікай каштоўнасці праведзенага палітдня.

Гэты вопыт паказаў, што правядзенне агітацыі ў такой форме дае добрыя вынікі. Патрэбна кожнай пярвічнай партыйнай арганізацыі яго пераняць. Правядзенне палітдня замацоўвае поспехі агітацыйна-масавай работы на вёсцы, мабілізоўвае калгаснікаў, сельскую інтэлігенцыю на выкананне рашэнняў партыі і ўрада.

Э. МАХЦІН.

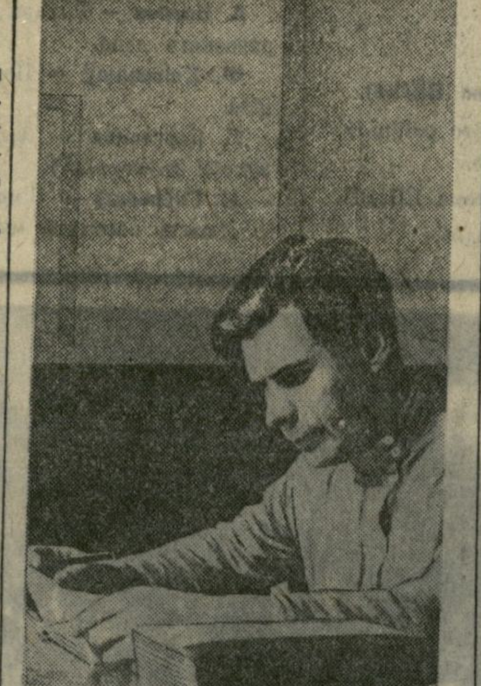

Лырэктар поўнай сярэдняй школы калгаса імя БАВА (Любаньскі раён) тав. Старавойтаў В. Е. — актыўны грамадскі работнік і прапагандыст. Ён кансультыруе комуністаў і сельскую інтэлігенцыю, вывучаючых гісторыю ВКП(б). НА ЗДЫМКУ: тав. Старавойтаў за вывучэннем гісторыі партыі.
Фото П. Вальд і І. Другуль.

ПАТУРАЮЦЬ НЕБОЛЬШЭВІЦКАЙ ПРАКТЫЦЫ

ГОМЕЛЬ. (Спец. кар. «Звязды»). Цэнтральны Камітэт нашай партыі не раз патрабаваў ад усіх партыйных арганізацый навядзення бальшэвіцкага парадку ў партыйнай гаспадарцы, абавязковай справаздачнасці партыйных кіраўнікоў перад комуністамі. Аднак, гэтага не хочуць разумець у Гомельскай гарадской парторганізацыі.

Тры месяцы таму назад былы сакратар парткома камбіната «Везувій» тав. Гранатштэйн быў адклікан гаркомам і накіраван на другую кіруючую работу. Уходзячы з камбіната, сакратар парткома не адчытаўся перад комуністамі і нават не склаў акт аб перадачы партыйных спраў.

Некалькі разоў звярталася ў гарком партыі часова выконваючая абавязкі сакратара парткома тав. Макарэнка з просьбай уздзейнічаць на т. Гранатштэйна. Але з гэтага нічога не атрымалася. Гарком партыі і па сёння астаецца роўнадушным да парушальніка партыйных дырэктыў, чым па сутнасці патурае небольшэвіцкай практыцы.

ПУБЛІЧНЫ ДАКЛАД АБ МІЖНАРОДНЫМ СТАНОВІШЧЫ

30 лістапада ў вялікай зале менскага Дома партыйнага актыва адбыўся першы публічны даклад на тэму «Заходняя Еўропа пасля мюнхенскага пагаднення». Аб дакладзе было раней абвешчана ў друку і праз афішы. Уваход быў свабодны. Даклад пачаўся без спазнення, пры перапоўненай аудыторыі — у прысутнасці больш 600 чалавек.

З вялікім інтарэсам слухалі рабочыя і совецкая інтэлігенцыя змястоўны двухгадзінны даклад тав. Драгілева. Пасля даклада было задана многа пытанняў. У гэты дзень на публічным дакладзе прысутнічала многа новых слухачоў, якія ўпершыню наведалі Дом партыйнага актыва.

ЛЕКЦЫЯ ПА ДЫЯЛЕКТЫЧНАМУ МАТЭРЫЯЛІЗМУ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). 30 лістапада ў клубе імя Клары Цэткін для інтэлігенцыі горада была прачытана лекцыя на тэму: «Што такое дыялектычны матэрыялізм».

Лекцыю чытаў прафесар інстытута філасофіі Акадэміі навук СССР тав. Калбаноўскі.

На лекцыі прысутнічала звыш 1.100 чалавек. Сярод іх — урачы, настаўнікі, работнікі навукі і мастацтва, інжынеры, тэхнікі і інш. Лектару было задана многа пытанняў.

ПРЫЁМ У РАДЫ ВКП(б)

АСВЕЯ. За 11 месяцаў гэтага года Асвейскі РК КП(б)Б прыняў у рады партыі 36 чалавек лепшых людзей раёна.

Сярод прынятых тт. Чэрнік — лепшы калгаснік калгаса «Авангард», Сенкаўскага сельсовета; Мінін — радавы калгаснік, зараз вылучаны старшынёй буйнага калгаса «Сеяцель»; Зінкевіч Лукер'я — загадчык фермы, за ўзорную пастаноўку работы на ферме тав. Зінкевіч залічана кандыдатам на сельскагаспадарчую выстаўку; Марыя Гурыновіч, — урач-актывістка; Сяргеева — урач-актывістка, комсамолка; Салаўёў — дырэктар пагранічнай школы; Бельскі — настаўнік дубраўскай школы і іншыя.

РАСТУЦЬ РАДЫ БОЛЬШЭВІЦКАЙ ПАРТЫІ

ЛАГОЙСК. Лагойскі райком партыі прыняў у рады КП(б)Б лепшых людзей раёна. Кандыдатамі партыі прыняты настаўнік косінскай НСШ П. А. Рымаровіч, загадчык крамянецкай школы Д. Лушчаеў, комсамолец-настаўнік Б. Каваровіч, старшыня калгаса «Чырвоная зорка», Астрашыцкага сельсовета, Н. Рудак, старшыня калгаса імя VII з'езда Советаў тав. Ціхановіч, бухгалтар Янушкаўскай МТС тав. Заверахін, старшы аграном тав. Баравік, загадчык сектара кадраў тав. Галушка і сержант міліцыі Ф. Курак.

ЗАКРЫЎСЯ ПЛЕНУМ ГОМЕЛЬСКАГА АБКОМА КП(б)Б

ГОМЕЛЬ. (Спец. кар. «Звязды»). 28 лістапада на ранішнім пасяджэнні пленума пасля прыняцця рашэння аб практычных мерапрыемствах па рэалізацыі пастановы ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе быў заслухан даклад Гомельскага сельскага райкома партыі, работа якога ў часе выбараў кіруючых партыйных органаў была прызнана нездавальняючай.

Даклад сакратара Гомельскага сельрайкома т. Іванова нікога не задаволіў.

Садакладчык — удзельнік камісіі па праверцы райкома т. Эльман — расказаў аб парочных метадах у рабоце райкома. У раёне сотні адданых людзей — стаханаўцаў, совецкай інтэлігенцыі. Аднак, прыём у партыю праходзіць недапушчальна марудна. З 21 пярвічнай партарганізацыі на сяле — 14 зусім не пачалі прыём у партыю. Месяцамі марынуюцца заявы ў райкоме і партарганізацыях перадавых людзей, жадаючых уступіць у рады ВКП(б).

Ворагі народа, якія раней арудвалі ў раёне, нанеслі нямалую шкоду калгаснаму будаўніцтву. Трэба адзначыць, што ліквідацыя вынікаў шкодніцтва праходзіць вельмі марудна. Раён адстае з выкананнем гаспадарча-палітычных кампаній, у радзе калгасаў парушаецца Статут сельгасарцелі. Толькі па трох сельсоветах за невялікі адрэзак часу выключана з калгасаў 14 гаспадарак. Ёсць факты незаконнага выключэння з калгасаў, незаконна накладзеных штрафаў на калгаснікаў. З 57 калгасаў у 27 па розных прычынах заменены старшыні.

Выступаючыя ў спрэчках крытыкавалі абком партыі, які недастаткова дапамагае райкомам і пярвічным партарганізацыям.

— У Жлобінскі раён, — гаворыць т. Касой, — прыехаў інструктар сельгасаддзела абкома партыі. Ён меў заданне — за чатыры дні абследваць 4 МТС. Можна сабе ўявіць, якую карысць дадуць гэтыя абследванні! У функцыі інструктара ўваходзіла толькі збіранне вестак аб МТС. Не паспеўшы прыступіць да работы, інструктар атрымаў распараджэнне — тэрмінова прывезці матэрыялы абследвання ў сельгасаддзел абкома партыі.

Пленум таксама абмеркаваў пытанне аб выкананні абавязковых паставак і прыняў адпаведнае рашэнне.

29 лістапада пасля абмеркавання арганізацыйных пытанняў пленум закончыў сваю работу.

СЕМІНАР ПАРТОРГАЎ І САКРАТАРОЎ ПАРТКАМІТЭТАЎ

БЯГОМЛЬ. На працягу двух дзён Бягомльскі РК КП(б)Б правёў двухдзённы семінар з сакратарамі парткамітэтаў і парторгамі пярвічных партарганізацый раёна.

Семінар праходзіў па пытанню аб партыйным будаўніцтве і агітацыйна-масавай рабоце ў вёсцы. У канцы семінара быў зроблен даклад па міжнароднаму пытанню.

СХОД ПАРТЫЙНАГА АКТЫВА

БАРЫСАЎ, 30 лістапада. 28 лістапада адбыўся сход актыва гарадской партыйнай арганізацыі, на якім прысутнічала 300 чалавек. Актыў заслухаў і абмеркаваў даклад тав. Мікенаса аб пастанове ЦК ВКП(б) «Аб пастаноўцы партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Прапагандыст запалкавай фабрыкі імя Кірава тав. Караткевіч гаварыў аб рабоце сярод інтэлігенцыі.

У нас на фабрыцы,—гаварыў ён,— інтэлігентаў лічылі за людзей другога сорту і толькі зараз партком прыступіў да работы сярод інтэлігенцыі. Праведзены нядаўна сход інжынерна-тэхнічных работнікаў фабрыкі паказаў іх вялікую актыўнасць і жаданне вывучаць гісторыю ВКП(б). 50 спецыялістаў прыступілі да самастойнай работы па вывучэнню гісторыі партыі і актыўна наведваюць кансультацыі.

Выступаючыя падкрэслівалі, што гарком партыі да гэтага часу яшчэ сур'ёзна не заняўся падборам кваліфікаваных прапагандыстаў, не створаны ўмовы для іх работы.

У прынятым рашэнні сход партыйнага актыва намеціў мерапрыемствы для хутчэйшага выканання пастановы ЦК ВКП(б) і даручыў бюро гаркома і пярвічным партарганізацыям растлумачыць усім комуністам, комсамольцам і ўсім працоўным горада рашэнне ЦК ВКП(б). Сход адзначыў нездавальняючае асвятленне ў гарадской газеце і фабрычных шматтыражках пытанняў тэорыі марксізма-ленінізма і адсутнасць перадачы вопыту па пастаноўцы партыйнай прапаганды.

У ДАПАМОГУ ВЫВУЧАЮЧЫМ ГІСТОРЫЮ ВКП(б)

АБ ПРАЦЫ ЛЕНІНА „ШТО РАБІЦЬ?“

Кніга Леніна «Што рабіць?», вышаўшая ў сакавіку 1902 года,—адзін з геніяльнейшых твораў марксісцка-ленінскай літаратуры. Гэтай кнігай Ленін заклаў ідэалагічныя асновы большэвіцкай партыі. У «Кароткім курсе гісторыі ВКП(б)» паказана найвялікшае значэнне гэтай геніяльнай працы В. І. Леніна.

«Гістарычнае значэнне «Што рабіць?» заключаецца ў тым, што Ленін у гэтай сваёй выдатнай кнізе:

1) Першы ў гісторыі марксісцкай мыслі абнажыў да карэнняў ідэйныя вытокі апартунізма, паказаўшы, што яны заключаюцца, перш за ўсё у прэклоненні перад стыхійнасцю рабочага руху і ў прыніжэнні ролі соцыялістычнага сазнання ў рабочым руху;

2) Падняў на вышыню значэнне тэорыі, свядомасці, партыі, як рэвалюцыянізуючай і кіруючай сілы стыхійнага рабочага руху;

3) Бліскуча абгрунтаваў карэннае марксісцкае палажэнне, якое гаворыць, што марксісцкая партыя ёсць спалучэнне рабочага руху з соцыялізмам;

4) Даў геніяльную распрацоўку ідэалагічных асноў марксісцкай партыі.

Тэарэтычныя палажэнні, развітыя ў «Што рабіць?», леглі потым у аснову ідэалогіі большэвіцкай партыі» («Гісторыя ВКП(б)», стар. 37—38).

***

Кніга В. І. Леніна «Што рабіць?» была напісана ў перыяд вялікага рэвалюцыйнага ўздыму. Рабочы рух у Расіі дайшоў тады да буйнейшых баёў з самадзяржаўем (Обухоўская стачка 1901 г., Батумская стачка і дэманстрацыя 1902 г., Растоўская стачка 1902 г.). Рос і сялянскі рух, узмацнялася нацыянальна-вызваленчая барацьба прыгнечаных царызмам народаў.

У якім-жа стане знаходзілася тады расійская соцыял-дэмакратыя? Ленін называе гэты перыяд развіцця соцыял-дэмакратыі (з 1898 г.) перыядам «разброду, распаду, хістання». Характэрнай для такога стану была адсутнасць праграмы і статута, адзінага цэнтра, саматужніцтва ў арганізацыйнай рабоце, гуртkoўшчына, распаўсюджанне сярод соцыял-дэмакратаў апартуністычнага напрамку — «эканамізма», васпіраўшага тэарэтычны разброд і арганізацыйнае саматужніцтва.

Галоўную задачу соцыял-дэмакратаў Ленін бачыў у стварэнні моцнай цэнтралізаванай партыі — кіраўніка рабочага класа, кіраўніка ўсяго народа ў яго барацьбе супроць самадзяржаўя і капіталізма.

Яшчэ ў 1900 годзе ў першым нумары «Искры» Ленін пісаў: «Перад намі стаіць ва ўсёй сваёй сіле непрыяцельская крэпасць, з якой асыпаюць нас хмары ядзер і куль, уносячыя лепшых барацьбітоў. Мы павінны ўзяць гэту крэпасць, і мы возьмем яе, калі ўсе сілы прабуджаючагася пролетарыята злучым з усімі сіламі рускіх рэвалюцыянераў у адну партыю, да якой пацягнецца ўсё, што ёсць у Расіі жывога і чэснага» (т. IV, стар. 59).

Перадольваючы неймаверныя труднасці, Ленін ідэйна і арганізацыйна аб'ядноўваў расійскіх соцыял-дэмакратаў, будаваў партыю новага тыпу, партыю соцыяльнай рэвалюцыі і дыктатуры пролетарыята.

Каб паспяхова выканаць задачу ўтварэння адзінай цэнтралізаванай марксісцкай рэвалюцыйнай партыі рабочага класа, трэба было перш за ўсё разбіць «эканамістаў», звужваўшых рабочы рух рамкамі голай эканамічнай барацьбы, з'яўляўшыхся правадніком буржуазнай трэд-юніянісцкай палітыкі ў рабочым класе. «Перш чым аб'ядноўвацца, — пісаў Ленін, — і для таго, каб аб'яднацца, неабходна спачатку рашуча і пэўна размежавацца» (т. IV, стар. 378).

Ленін у кнізе «Што рабіць?» ускрыў ідэйныя асновы апартунізма «эканамістаў», якія пракланяліся перад стыхійнасцю рабочага руху, і прыніжэнне ролі соцыялістычнага сазнання ў рабочым руху.

Але без рэвалюцыйнай тэорыі не можа быць і рэвалюцыйнага руху,—вучыў Ленін. Рэвалюцыйная партыя, не ўзброеная тэорыяй, не можа быць авангардам, ідэйным кіраўніком вызвалення народа ад іга самадзяржаўя, ад іга капіталізма. **«Ролю перадавога барацьбіта можа выканаць толькі партыя, кіруемая перадавой тэорыяй»**, — падкрэсліваў Ленін (т. IV, стар. 380—381).

Значэнне тэорыі для расійскай соцыял-дэмакратыі мела тым большае значэнне, што партыя толькі складвалася, што трэба было сакрушыць і знішчыць апартунізм, які стаяў на шляху арганізацыі рэвалюцыйнага руху рабочага класа.

Ленін у рабоце «Што рабіць?» даў найглыбейшы аналіз суадносін свядомасці і стыхійнасці ў рабочым руху. Ленін пісаў, што сваімі сіламі рабочы клас можа выпрацаваць толькі трэдюніянісцкае сазнанне, г. зн. перакананне ў неабходнасці весці толькі эканамічную барацьбу за дробныя паляпшэнні. Соцыялістычная ідэалогія ўзнікае не са стыхійнага руху, а з навукі. «Класавае палітычнае сазнанне можа быць прынесена рабочаму **толькі звонку**, гэта значыць звонку эканамічнай барацьбы, звонку сферы адносін рабочых да гаспадароў» (т. IV, стар. 422).

Пракланяючыся перад стыхійнасцю рабочага руху, адмаўляючы неабходнасць унясення ў яго соцыялістычнага сазнання, «эканамісты» абманвалі рабочых, палягчалі ўнясенне буржуазнай ідэалогіі ў рабочы рух, перашкаджалі спалучэнню рабочага руху з соцыялізмам.

«Пытанне стаіць **толькі так**: буржуазная або соцыялістычная ідэалогія. Сярэдзіны тут няма... Таму **ўсякае** ўмаленне соцыялістычнай ідэалогіі, **ўсякае адстраненне** ад яе азначае тым самым узмацненне ідэалогіі буржуазнай» (Ленін, т. IV, стар. 391—392).

Ленін і Сталін аб'явілі бязлітасную барацьбу тэорыі стыхійнасці рабочага руху.

«Мы, соцыял-дэмакраты, — пісаў таварыш Сталін у 1905 г., — павінны перашкодзіць стыхійнаму рабочаму руху ісці па трэд-юніянісцкаму шляху, павінны ўводзіць яго ў соцыял-дэмакратычнае русла, **уносіць** соцыялістычнае сазнанне ў гэты рух і згуртоўваць перадавыя сілы рабочага класа ў цэнтралізаваную партыю» («Ускользь аб партыйных рознагалоссях»).

У другім артыкуле — «Адказ Соцыял-Дэмакрату», таксама напісаным у 1905 годзе, таварыш Сталін зноў вяртаецца да ленінскіх палажэнняў аб стыхійнасці і свядомасці ў рабочым руху і развівае тэзіс Леніна аб унясенні соцыялістычнага сазнання ў стыхійны рабочы рух і неабходнасці спалучэння рэвалюцыйнай тэорыі з масавым рабочым рухам.

Артыкул Сталіна выклікаў бліскучую ацэнку Леніна. У № 22 цэнтральнага органа партыі «Пролетарий» Ленін у 1905 годзе пісаў: «У артыкуле: «Адказ «Соцыялдэмакрату» мы адзначым вельмі добрую пастаноўку пытання аб славутым «унясенні сазнання звонку».

Ленін указваў, што пракланенне «эканамістаў» перад стыхійнасцю рабочага руху ёсць апашленне марксізма, «хвасцізм», прыніжэнне ініцыятывы і энергіі барацьбітоў за рэвалюцыю. «Марксізм дае, наадварот, гіганцкі штуршок ініцыятыве і энергіі соцыял-дэмакрата, адкрываючы яму самыя шырокія перспектывы, аддаючы (калі можна так выразіцца) у яго распараджэнне магутныя сілы мільёнаў і мільёнаў «стыхійна» ўзнімаючагася на барацьбу рабочага класа!» (Ленін, т. IV, стар. 398).

Пытанне аб унясенні соцыялістычнага сазнання ў рабочы рух цесна пераплецена з пытаннем аб ролі партыі ў кіраўніцтве барацьбой пролетарыята. Ленін падкрэсліваў, што соцыял-дэмакратыя гэта і ёсць спалучэнне рабочага руху з соцыялізмам.

«Ленін паказаў, — сказана ў «Кароткім курсе гісторыі ВКП(б)», — што выслаўляць стыхійны працэс рабочага руху і адмаўляць кіруючую ролю партыі, зводзячы яе ролю да ролі рэгістратара падзей, — значыць прапаведваць «хвасцізм», прапаведваць ператварэнне партыі ў хвост стыхійнага працэса, у пасіўную сілу руху, здольную толькі сузіраць стыхійны працэс і пакладацца на самацёк. Весці такую прапаведзь — значыць весці справу на знішчэнне партыі, гэта значыць пакінуць рабочы клас без партыі, гэта значыць пакінуць рабочы клас бяззбройным. Але пакідаць рабочы клас бяззбройным у той час, калі перад рабочым класам стаяць такія ворагі, як царызм, узброены ўсімі сродкамі барацьбы, і буржуазія, якая арганізавана пасучаснаму і мае сваю партыю, што кіруе яе барацьбой супроць рабочага класа, — значыць прэдаваць рабочы клас» («Гісторыя ВКП(б)», стар. 35—36).

Абнажаючы буржуазныя карэнні «эканамізма», Владзімір Ільіч паказаў, што «эканамісты», як і бернштэйніянцы, адмаўляюцца ад праграмы соцыял-дэмакратыі, ад асноўных прынцыпаў марксізма — ад рэвалюцыі, дыктатуры пролетарыята, соцыялізма. Апартуністы хацелі мець не партыю соцыяльнай рэвалюцыі, вызваляючай рабочы клас ад капіталізма, а партыю «соцыяльных рэформ», мяркуючых захаванне панавання капіталізма.

Ленін камня на камні не пакінуў ад гэтых затоеных жаданняў «эканамістаў». Паколькі «эканамізм» быў рознавіднасцю бернштэйніянства, то работа Леніна «Што рабіць?» нанесла сакрушальны ўдар па міжнароднаму апартунізму. Ужо ў гэтым адным велізарнае міжнароднае значэнне кнігі «Што рабіць?».

***

Кніга «Што рабіць?» не толькі выкрыла, разграміла «эканамізм», але і паказала, па якому шляху павінна пайсці стварэнне рэвалюцыйнай партыі рабочага класа.

Два апошнія раздзелы кнігі прысвечаны ленінскаму арганізацыйнаму плану.

Асновай партыі ва ўмовах царскай Расіі Ленін лічыў арганізацыю прафесіяналаў-рэвалюцыянераў. Неабходнасць барацьбы з палітычнай паліцыяй — царызмам трэбавала ад партыйных работнікаў асобых якасцей, трэбавала рэвалюцыянераў па прафесіі. Ленін пісаў, што «ні адзін рэвалюцыйны рух не можа быць трывалы без устойлівай і захоўваючай праемстве-насць арганізацыі кіраўнікоў» (т. IV, стар. 456).

Ва ўмовах самадзяржаўя Расіі, вучыў Ленін, у арганізацыі рэвалюцыянераў неабходна строгая канспірацыя і цэнтралізацыя. Партыя павінна быць гібкай, звязанай з масамі.

Партыю такую трэба сабраць, арганізаваць з разрозненых, раз'яднаных гурткоў і ўзброіць перадавой тэорыяй марксізма. Сродак арганізацыі партыі, збірання і выхавання рэвалюцыйных соцыял-дэмакратычных сіл Ленін бачыў у агульна-рускай соцыял-дэмакратычнай газеце. Газета — калектыўны арганізатар. Ленін сцвярджаў, што **«няма іншага сродка ВЫХАВАЦЬ** моцныя палітычныя арганізацыі, як праз агульна-рускую газету» (т. IV, стар. 485).

Ідэя Леніна геніяльна апраўдалася. Ленінская «Искра» дапамагла арганізацыі нашай партыі — партыі пераможнай соцыялістычнай рэвалюцыі.

«Дайце нам арганізацыю рэвалюцыянераў — і мы перавернем Расію!» — прарочаскі пісаў Ленін (т. IV, стар. 458). Такую арганізацыю — вялікую партыю большэвікоў — і выпеставаў правадыр і бацька соцыялістычнай рэвалюцыі Владзімір Ільіч Ленін. Большэвіцкая партыя Леніна—Сталіна перавярнула старую Расію, дабілася сусветна-гістарычных перамог соцыялізма.

***

Пры вывучэнні II раздзела «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» рэкамендуем таварышам уважліва прачытаць «Што рабіць?». Усё значэнне гэтай ленінскай работы стане асабліва ясным і зразумелым, калі папярэдне вывучыць артыкул Леніна «З чаго пачаць?» (т. IV, стар. 107—113). Гэты артыкул у сціслым і надзвычай ясным выглядзе змяшчае мыслі, падрабязна развітыя затым у «Што рабіць?».

Кніга «Што рабіць?» зрабіла велізарнае ўражанне на масы соцыял-дэмакратычных чытачоў у Расіі. Кніга была сустрэта завываннем апартуністаў, здраднікаў рабочага руху, і з вялікай радасцю і натхненнем рэвалюцыйнымі барацьбітамі. Маскоўскі і Пецербургскі камітэты партыі пастанавілі паслаць Леніну падзяку за кнігу «Што рабіць?».

24 жніўня 1902 года Ленін у адказ на падзяку Маскоўскага камітэта пісаў: «У сваю чаргу, я горача дзякую Вас за выражэнне спачування і салідарнасці. Для нелегальнага пісьменніка гэта тым каштоўней, што яму прыходзіцца працаваць ва ўмовах не звычайнага адчуждзення ад чытача». І далей: «Ваша выражэнне падзякі за «Што рабіць?» мы зразумелі і маглі, вядома, зразумець толькі ў тым сэнсе, што ў гэтай кнізе вы знайшлі адказы на **вашы ўласныя** пытанні, што вы **самі з непасрэднага** знаёмства з рухам вынеслі тое перакананне ў неабходнасці больш смелай, больш буйнай, больш **аб'яднанай,** больш цэнтралізаванай, больш згуртаванай вакол аднаго газетнага цэнтра работы,—якое фармуліравана і ў гэтай кнізе».

«Пісьмо Маскоўскаму камітэту» змешчана ў пятым томе твораў Леніна (стар. 167—168). Апрача гэтага пісьма, важна прачытаць і вывучыць «Прадмову Леніна да зборніка «За 12 год». У гэты зборнік, выданы ў 1908 годзе, Ленін уключыў артыкулы і брашуры, напісаныя ім з 1895 па 1905 год, у тым ліку «Што рабіць?». У прадмове да зборніка (яна змешчана ў XII томе на стар. 57—70) Ленін дае сціслую ацэнку кнігі «Што рабіць?», як зводкі іскраўскай тактыкі, іскраўскай арганізацыйнай палітыкі ў 1901 і 1902 годах.

Аглядаючыся назад, Ленін з гордасцю адзначае, што «пасеў зроблен, зярно паспела, жніво скончана». І, сапраўды, Ленін і Сталін у шматгадовай гераічнай барацьбе стварылі слаўную, баявую рэвалюцыйную партыю рабочага класа! «Прафесіянальны рэвалюцыянер зрабіў сваю справу ў гісторыі рускага пролетарскага соцыялізма. І ніякія сілы не разбураць цяпер гэтай справы», — пісаў Ленін (т. XII, стар. 63).

Так, ніякія сілы не разбураць вялікай ленінска-сталінскай справы, у поспеху якой велізарную ролю адыграў геніяльны твор Леніна «Што рабіць?».

А. АБРАМАЎ.

ПА-БАЯВОМУ РЭАЛІЗУЮЦЬ ПАСТАНОВУ ЦК ВКП(б)

ДРЫСА. Пастанова ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе выклікала вялікую цікавасць сярод комуністаў раёна. У пярвічных партарганізацыях праведзены сходы па абмеркаванню гэтай гістарычнай пастановы. Райком КП(б)Б правёў раённыя сходы кандыдатаў і спачуваючых, на якіх абмяркоўвалася пытанне, як палепшыць ідэйна-палітычную работу з імі.

Актыўна прыступіў да работы па растлумачэнню і рэалізацыі пастановы ЦК ВКП(б) партыйны камітэт станцыі Бігосава. Пытанне абмяркоўвалася на сходзе партыйна-комсамольскага актыва, на нарадзе стаханаўцаў, на сходзе настаўнікаў і служачых. Большасць комуністаў партарганізацыі і ўсе настаўнікі выказалі жаданне самастойна вывучаць гісторыю ВКП(б) і патрабавалі ад парткома аказаць ім у гэтым неабходную дапамогу.

Партыйны камітэт намеціў сістэматычна праводзіць лекцыі па гісторыі ВКП(б) і міжнароднаму становішчу, запрашаючы праз палітаддзел чыгункі лектараў з Смаленска і Масквы. Бібліятэка значна папаўняецца марксісцка-ленінскай літаратурай, у чытальні вывешаны рэкамендацыйныя спіскі, набыты альбомы па гісторыі ВКП(б), арганізавана выстаўка кніг.

ПЕРАМАГЛА ВЫСОКАЯ АГРАТЭХНІКА

Наш калгас па культуры ільну з'яўляецца насенняводным і асноўнае, за што мы змагаемся, гэта атрымаць больш і лепшае насенне. Разам з тым калгас вядзе барацьбу і за высокую трасту, каб наша прамысловасць больш давала высокаякаснай мануфактуры.

Барацьбу за высокі ўраджай мы пачынаем з восені. Стаханаўцы нашага калгаса абавязаліся заваяваць па ільну першае месца ў раёне. Лепшая калгасніца Марыя Абрамовіч узяла на сябе вялікае і адказнае абавязацельства—атрымаць 10 цэнтнераў ільнасемя з гектара. Атрымаць высокі ўраджай рыхтавалася не толькі звяно Абрамовіч, але і ўвесь калгас.

Не лішнім будзе сказаць аб агратэхніцы, якую мы прымянілі. Раней чым уносіць угнаенне, зрабілі аналіз глебы і вызначылі, што нашай зямлі патрэбна, каб яна дала высокі ўраджай. Вясной, на ўзоранае з восені пад зябліва канюшынішча, унеслі фасфарытнай мукі па 10 цэнтнераў на гектар, калійнай солі па 2 цэнтнеры, попелу па 5 цэнтнераў, бормагнія па 18 кілограмаў, аміячнай салітры па цэнтнеру на кожны гектар.

Зімой загатовілі для мульчыравання торф з разліку на 45 тон на гектар. Пасля сяўбы звяно пакрыла раллю торфам таўшчынёю ў 1,5 сантыметра. Насенне ільну ў нас — сорт «Ударнік». На гектар высявалі па 51 кілограму. Лён вырас вялікі, а з мульчыраванага гектара вышэй яшчэ лепшы.

Паколькі сорт «Ударнік» пры паспяванні вельмі асыпаецца, мы яго зрабілі ў ранне-жоўтай спеласці. Асаблівую ўвагу звяно Абрамовіч, як і ўсе калгаснікі, звярнула на ўборку без страт. Вазілі лён у гумно вечарам, калі спіскаюцца каробачкі з насеннем. Для поўнага захавання насення ад страт пры абмалоце ў гумне абсталявалі глінабітны ток, а вакол гумна павыразалі дзёран і зрабілі таксама такі, на якіх сушылі снапы і абмалачвалі іх. Усё гэта дало велізарнейшыя рэзультаты. Звяно Марыі Абрамовіч атрымала з 2-х гектараў 20 цэнтнераў і 20 кілограмаў высокаякаснага насення і 44 цэнтнеры 74 кілограмы трасты № 2,5.

За зданую ільнапрадукцыю звяно атрымала 14 тысяч 732 рублі, з якіх 8 тысяч 832 рублі прэмій-надбавак за высокаякасную здачу. На ільняны працадзень калгасніцы звяна атрымалі па 15 рублёў 75 капеек, не лічачы трох рублёў, якія ў гэтым годзе будуць выданы калгаснікам на агульныя працадні. Калгасніца Станкевіч на ільняныя працадні атрымала 602 рублі, Марыя Абрамовіч атрымала 1050 рублёў.

Наш калгас мае вялікія поспехі ў барацьбе за насенне. З плошчы 16 гектараў, высяваючы на кожны па 26 кілограмаў семя, атрымана па 3,91 цэнтнера ільнасемя з кожнага гектара, а па кантрактацыі трэба здаць па 2,04 цэнтнера. Такім чынам замест планавых 38 цэнтнераў калгас здаў 76 цэнтнераў і атрымаў 39 тысяч 511 рублёў. Трасты па плану трэба было здаць 57 цэнтнераў, здана 167 цэнтнераў нумарам 1,5. За ўсю ільнапрадукцыю калгас атрымаў 46 тысяч 673 рублі, не лічачы 14 тысяч 732 рублёў, атрыманых звяном.

Высокага нумару трасты дабіліся ў калгасе ў рэзультаце правільнага прымянення агратэхнікі. Рассціл праводзілі на жнівеньскіх росах.

У барацьбе за высокі ўраджай вылучыліся новыя стаханаўкі-ільнаводы, як Соня Станкевіч, Паша Шуркаева, Соня Сімановіч, Ліда Шлэрба.

У 1939 годзе калгаснікі абавязаліся атрымаць яшчэ вышэйшы ўраджай. Ужо зараз пачалі рыхтавацца. У першую чаргу арганізавалі пастаянныя звенні. Закуплена ўгнаенне, загатаўлены торф, збіраем попел. Загадчыку птушкагадоўчай фермы тав. Леанёнка даручана збіраць памёт. Робім усё, каб у 1939 годзе атрымаць з кожнага гектара не менш пяці цэнтнераў ільнасемя. [illegible] звеннявая Абрамовіч. Яна ўзяла на 1939 год тры гектары пасеву і абавязалася атрымаць з кожнага гектара па 12 цэнтнераў ільнасемя і па 25 цэнтнераў трасты. Яна ўжо высеяла тры тоны фасфарытнай мукі, загатаўляе торф для мульчыравання.

Каб атрымаць намечаны намі ўраджай мы яшчэ лепш скарыстаем агратэхніку і шырэй разгорнем соцыялістычнае спаборніцтва.

Ф. С. ХЛІМАНЦОЎ,
старшыня калгаса «Новае жыццё», Шклоўскага раёна.

АРГАНІЗАВАЦЬ АГРАТЭХНІЧНУЮ ВУЧОБУ КАЛГАСНІКАЎ

Горацкі раён мае велізарнейшыя магчымасці, каб шырока арганізаваць агратэхнічную вучобу ў калгасах. Тут ёсць сотні людзей, якія могуць і жадаюць кіраваць аграгурткамі. Апрача сельгасінстытута, розных даследчых устаноў, дзе налічваюцца сотні студэнтаў і спецыялістаў, пры райза і МТС ёсць каля 30 аграномаў і агратэхнікаў. Можна дабіцца, каб у кожным калгасе працавалі аграгурткі, каб не толькі кіруючы персанал, а і ўся маса калгаснікаў была ахоплена агратэхвучобай.

На вялікі жаль, у раёне ў гэтай галіне абсалютна нічога не зроблена. 17 лістапада пры райза адбылася нарада аграномаў. Загадчык райза тав. Шкурко гаварыў аб засыпцы насення, ачыстцы і захаванні яго, і ні адным словам не абмовіўся, што трэба арганізаваць агратэхнічныя гурткі ў калгасах.

У калгасе імя Будзённага знаходзіцца сортавыпрабавальны ўчастак па ільну. У калгасе імя Кірава на сортавыпрабавальным участку па ільну працуюць два аграномы. Але ні ў адным калгасе агратэхнічная вучоба не арганізавана.

Сельгасарцель імя Ежова (Горацкі горсовет) з'яўляецца ільнанасеннаводчай гаспадаркай. У гэтым калгасе ўвесь час знаходзіцца аграном тав. Цурко. Аднак і тут агратэхвучоба не арганізавана. Старшыня калгаса тав. Новікаў разважае: «Не позна стварыць аграгурткі і ў студзені».

Тое-ж самае можна сказаць і аб калгасе «Новы свет», дзе працуе аграном т. Зенькевіч.

Некалькі слоў аб літаратуры. У 154 калгасах раёна ёсць невялікія бібліятэкі. Там можна знайсці цікавую палітычную і мастацкую літаратуру, а вось агратэхнічнай літаратуры няма. Старшы аграном райза т. Андура заяўляе, што для сябе ён скарыстае бібліятэку райза. А як-жа будзе з астатнімі кіраўнікамі аграгурткоў і з літаратурай для калгаснікаў?

У апошні час усе ветэрынарныя работнікі — урачы, фельчары і інш. збіраюцца ў раён, дзе слухаюць лекцыі навуковых работнікаў аб барацьбе з рознымі хваробамі жывёлы. Трэба зрабіць усё неабходнае, каб спецыялісты сельскай гаспадаркі — аграномы, заатэхнікі таксама маглі вучыцца, павышаць веды па сваёй спецыяльнасці.

Магілёўскі аблза да гэтага часу не даў ніякіх указанняў аб арганізацыі агратэхнічнай вучобы ў калгасах, не даслаў прыкладных праграм для гурткоў. Горацкі райком партыі і РВК так-сама нічога не зрабілі, каб арганізаваць агратэхнічную вучобу ў калгасах.

Г. СЯРГЕЕНКА.

На мітынгу студэнтаў і работнікаў віцебскага медыцынскага інстытута. Навуковыя работнікі і студэнты інстытута разам з усім прагрэсіўным чалавецтвам выказалі сваё глыбокае абурэнне зверскімі крывавымі расправамі фашыстаў над безабаронным яўрэйскім насельніцтвам Германіі. Фото С. Грына.

ПАЛЕПШЫЦЬ ПАДРЫХТОЎКУ ДА ПЕРАПІСУ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). У Гомелі і ў раённых цэнтрах вобласці праз курсы падрыхтоўкі кіруючых кадраў па перапісу насельніцтва прапушчана каля 200 чалавек. У бліжэйшыя дні ў раёнах пачнуць працаваць курсы па падрыхтоўцы інструктараў і шчотчыкаў па перапісу, праз якія будзе прапушчана каля 2.500 чалавек.

Падрыхтоўка да перапісу суправаджаецца масава-растлумачальнай работай. На фабрыках, заводах, ва ўстановах і калгасах праводзяцца гутаркі, сходы аб значэнні перапісу. Асобныя партыйныя арганізацыі гэту работу праводзяць на былых выбарчых участках. Партком тлушчакамбіната (Гомель) днямі правёў сход, на якім прысутнічала каля 1.000 чалавек.

Але ўсё-ж памылкова было-б лічыць, што ў гэтай галіне ўсё абстаіць добра.

Недаацэньваюць важнасці надыходзячага перапісу насельніцтва ў Кармянскім, Лоеўскім і Рагачоўскім раёнах. У Кармянскім раёне да гэтага часу пытанне аб перапісе не абмяркоўвалася нават на пленумах сельскіх советаў. Скліканыя ў Лоеве курсы па падрыхтоўцы работнікаў перапісу двойчы зрываліся з-за таго, што райінспектара Наргасучоту, які павінен быў кіраваць гэтымі курсамі, райком паслаў упаўнаважаным у сельскі совет па бягучых кампаніях.

У Кармянскім, Свяшілавіцкім, Чачэрскім і Лоеўскім раёнах райінспектарам не прадастаўлены памяшканні для хавання перапіснога матэрыялу і правядзення работы па перапісу. Такое-ж становішча і ў самім Гомелі. Тут пытанне аб прадастаўленні Наргасучоту аднаго пакоя ўжо цягнецца больш поўгода. Па гэтай справе горсовет і оргкамітэт ЦВК па Гомельскай вобласці вынеслі нямала рашэнняў, але яны па сёння астаюцца на паперы.

С. НЕЎСКІ,
С. НАУМАЎ.

Няма дзе хаваць перапісны матэрыял

У Багушэўскім раёне яўна недаацэньваецца падрыхтоўчая работа да перапісу насельніцтва. Масава-растлумачальная работа не распачата. Неаднаразова я звяртаўся да сакратара райкома партыі тав. Рабцава, але ён увесь час адцягвае абмеркаванне гэтага пытання, матывуючы тым, што, моў, да перапісу часу яшчэ многа.

Інспектура Наргасучоту змяшчаецца ў маленькім пакоіку, дзе прадукцыйна арганізаваць работу ніяк нельга. Зараз атрыман перапісны матэрыял. Ён павінен захоўвацца як сакрэтныя дакументы. Не гледзячы на просьбы прадаставіць памяшканне для хавання дакументаў, старшыня райвыканкома тав. Варанцоў адмовіў у гэтым. Калі дадаць, што мяне не раз адрывалі ад непасрэднай работы па падрыхтоўцы да перапісу і пасылалі ў сельсоветы ўпаўнаважаным па загатоўках і закупках хлеба, то стане відавочным, якую «ўвагу» аддаюць раённыя арганізацыі падрыхтоўцы да перапісу.

В. БАЦЯНОЎСКІ,
Інспектар Наргасучоту Багушэўскага раёна.

Недаацэньваюць важнейшую справу

Пастанова ўрада аб усесаюзным перапісу насельніцтва, які будзе праведзен у студзені 1939 года, абавязвае ўсіх работнікаў совецкай статыстыкі па-баявому ўзяцца за падрыхтоўку гэтага важнейшага дзяржаўнага мерапрыемства.

Але не так абстаіць справа ў Слуцкім раёне. Асобныя раённыя кіруючыя арганізацыі не зразумелі ўсёй важнасці надыходзячага перапісу. Гэта відаць хаця-б з таго, што на праводзімыя курсы намеснікаў начальнікаў перапісных аддзелаў з'явіліся не ўсе вылучаныя таварышы.

Дрэнна разгорнута і масава-растлумачальная работа сярод насельніцтва ў сувязі з надыходзячым перапісам. Агітатары яшчэ не ўключыліся ў гэту важнейшую справу.

Трэба, нарэшце, зразумець, што ад якасці і шырыні ахопу паліт-масавай работай працоўных у значнай меры будзе залежаць поспех перапісу насельніцтва.

Л—а.

СПРАВЫ І ЛЮДЗІ АРШАНСКАГА ПАРАВОЗНАГА ДЭПО

У Аршанскім паравозным дэпо разгромлена подлая шайка ворагаў народа, трацкісцка-бухарынскіх шпіёнаў, дыверсантаў і забойцаў. Гэтыя ворагі народа ўсяляк скоўвалі творчую ініцыятыву лепшых людзей, не давалі рухацца ім наперад, пусціўшы ў ход цяпер развенчаную «тэорыю» аб адсутнасці кадраў.

Пасля разгрому гэтых гнусных ворагаў народа ў паравозным дэпо пачалі высоўвацца на камандныя пасты новыя людзі. Напрыклад, машыністамі-інструктарамі працуюць майстры крываносаўскай язды машыністы тт. Чыжык Нікалай і Прыгода Сцяпан. Памочнікам начальніка 4-га аддзялення паравознай службы па водаснабжэнню з'яўляецца комсамолец тав. Дудароў, а начальнікам водаснабжэння — слесар, стаханавец тав. Шурмін Пятро. Памочнікам начальніка дэпо па манеўраваму парку працуе машыніст тав. Ладынічэў і т. д.

Гэта новыя маладыя кадры, беззаветна адданыя справе партыі Леніна—Сталіна, совецкай радзіме. Яны поўны веры ў сябе, у свае сілы і гатовы, як яны самі гавораць, «варочаць горы». Яны ўпорна авалодваюць даручанай ім справай.

Можна прывесці нямала фактаў, калі гэтыя новыя кадры паказваюць выдатныя ўзоры ў рабоце, з усёй палкасцю большэвікоў змагаюцца пад кіраўніцтвам сталінскага наркома Л. М. Кагановіча за яшчэ большы ўздым транспарта.

Водаснабжэнне Аршанскага аддзялення паравознай службы, узначальваемае тав. Дударовым і Шурміным, ва ўсеўзбраенні сустракае зіму.

Тут работнікі водаснабжэння першымі на Заходняй чыгунцы падрыхтаваліся да зімы. Поўнасцю закончан рамонт жыллёвых памяшканняў, вадакачак, механічнага абсталявання, знадворнай сеткі вадаправодаў. Да 15 кастрычніка ацеплены ўсе гідракалонкі і вадаправодныя лініі. Начальнік Заходняй чыгункі тав. Кавалёў даў высокую ацэнку работы водаснабжэння Аршанскага аддзялення, абвясціў падзяку з выдачай грашовай узнагароды начальніку водаснабжэння тав. Шурміну, старшым машыністам вадакачак тт. Сенчыла, Іванюк, Глякаву і Сцяпанаву.

Машыніст-інструктар тав. Чыжык Нікалай умела вучыць маладых машыністаў узорнай яздзе на паравозах; прымацаваныя да яго паравозы добра падрыхтаваны да зімы.

Сярод паравозных брыгад ёсць многа такіх людзей, якія на паравозе пачалі працаваць нядаўна. Аднак, не гледзячы на гэта, яны працуюць узорна, з'яўляюцца перадавікамі ў дэпо.

Малады машыніст комсамолец тав. Лабацэвіч быстра асвоіў тэхніку кіравання звышмагутным лакаматывам серыі «СО». Зараз ён з поспехам водзіць цяжкаважкія паязды, мае вялікую эканомію паліва. Так, напрыклад, 14 лістапада тав. Лабацэвіч вёў цяжкаважкі поезд са Смаленска ў Оршу. За гэту паездку ён зэканоміў 1409 кілограмаў вугалю і мае 44 мінуты нагону часу.

Аднак, у Аршанскім паравозным дэпо ініцыятыву лепшых людзей, стаханаўцаў-крываносаўцаў часта не падтрымліваюць. Толькі гэтым можна тлумачыць дрэнную падрыхтоўку да зімы дэпо ў цэлым і зрыў паяздоў з графіка.

Узяць, напрыклад, пясочную гаспадарку. Яна адыгрывае выключную ролю ў забеспячэнні безапаснага следвання паяздоў у пуці. Між тым, яна зусім не падрыхтавана да зімы. Пясок параскідан па тракцыйных пуцях, запасам пяску паравозы на зіму не забяспечаны. Незакончана таксама поўнасцю ацяпленне дэпо, паравозаў. Мужчынскі душ да гэтага часу не адрамантаван.

Вельмі слаба тут вядзецца барацьба з аварыямі і парушэннямі правіл тэхнічнай эксплаатацыі. Аб гэтым пераканаўча гавораць наступныя факты. 5 лістапада машыніст Дзмітрыеў, следуючы з поездам на перагоне Хлусава—Орша, не праверыў правільнасці счаплення паравоза і вагонаў. З-за гэтага атрымаўся самарасчэп. Не звяртаючы ўвагі на адсутнасць вагонаў у поездзе, Дзмітрыеў прадаўжаў язду і быў спынен толькі дзяжурным па блокпосту 535 км. Машыністы Сердэа і Пракопішэк пры следванні з паяздамі праехалі закрытыя семафоры.

Аб наяўнасці буйных недахопаў у арганізацыі работы ў дэпо гаворыць і такі факт. 12 лістапада машыніст Аленковіч у адной паездцы меў наступныя здарэнні: 50 мінут спыніўся для рамонту сальніка, на 1 гадзіну 10 мінут для чысткі топкі, а ў выніку даставіў поезд па частках. Па віне Аленковіча пасажырскі поезд выбыў з графіка на 1 гадзіну 43 мінуты. Такога ганебнага выпадку, вядома, не было-б, калі-б Аленковічу быў дадзен з дэпо спраўны паравоз і калі-б ён аднёсся да справы добрасумленна.

Усе гэтыя недахопы мала трывожаць кіраўніцтва дэпо. Аварыі і парушэнні тут не аналізуюцца, ім не даецца належная ацэнка. У сваіх заключэннях начальнік аддзялення паравознай службы тав. Пітулайнін трафарэтна адзначае: «Астаноўка па нагону пары». А пад гэтымі заключэннямі скрываецца: і дрэнны рамонт паравозаў, і тэхнічная непісьменнасць машыніста, і нядобрасумленныя, разгільдзяйскія адносіны да работы з боку паравознай брыгады.

Кадры ў дэпо выдатныя, яны гарачым жаданнем множыць нашы агульныя поспехі. Аднак дэпо працуе яшчэ дрэнна толькі таму, што ініцыятыва лепшых людзей не падтрымліваецца і іх вопыт не пашыраецца. Асабліва недапушчальна адсутнасць рашучай барацьбы з аварыямі і парушэннямі правіл тэхнічнай эксплаатацыі.

А. КЛЕБЧА.

ЗІМОВАЯ ВУЧОБА ВОДНІКАЎ

На час зімняга суднарамонту пры Днепрадзвінскім параходстве ствараецца курсавая вучэбная сетка па павышэнню тэхнічных ведаў і кваліфікацыі капітанаў суднаў, механікаў, рулявых і інш.

Упершыню арганізоўваюцца курсы для перападрыхтоўкі матросаў. Усяго будзе ахоплена курсамі да 865 чалавек, у тым ліку 420 чалавек з адрывам ад вытворчасці.

На ўсіх участках параходства арганізоўваюцца гурткі па вывучэнню тэхнічнага мінімума для шкіпераў непаравых суднаў, рулявых і рабочых суднарамонтных прадпрыемстваў. Імі будуць ахоплены па Гомелю 90 чалавек, у Бабруйску—80, Віцебску—70 і інш.

Для ажыццяўлення гэтай велізарнай праграмы неабходна ўжо зараз пачаць падрыхтоўку памяшканняў, інвентара, вучэбных прылад. Пры гэтым павінны быць улічаны ўрокі мінулага года, калі з-за безадказных адносін некаторых начальнікаў прыстаняў тэхвучоба была сарвана.

У вучэбных праграмах курсаў для камандзіраў суднаў асаблівая ўвага аддаецца такім дысцыплінам, як гісторыя народаў СССР і інш.

Н. ГАЎРЫКАЎ.

РЭВІЗІЯНІСЦКІЯ ІМКНЕННІ ФАШЫСЦКАЙ ВЕНГРЫІ

У сярэдзіне лістапада ў Венгрыі была праведзена «рэарганізацыя» ўрада. Яна заключалася ў тым, што некалькі міністраў, зарэкамендаваўшых сябе як прыхільнікі аднабаковай арыентацыі венгерскай палітыкі на Германію, удалены з урада. Гэта «рэарганізацыя» з'яўляецца рэзультатам працяглай кампаніі старонікаў праітальянскай арыентацыі. Каб зразумець адбыўшаеся, неабходна прасачыць шлях венгерскай палітыкі, у асаблівасці за апошні час.

У аснове ўсёй знешняй палітыкі пасляваеннай Венгрыі ляжала барацьба за рэвізію Трыанонскага дагавора, вызначыўшага яе пасляваенныя граніцы. Па Трыанонскаму дагавору Румынія, Югаславія і Чэхаславакія атрымалі частку венгерскіх тэрыторый, насялёных пераважна не-венграмі. Рэвізіяністкая кампанія Венгрыі за зварот ёй гэтых тэрыторый карысталася асобым падтрыманнем фашысцкіх дзяржаў — Італіі і Германіі. Як Італія, так і Германія распальвалі рэвізіяністкія апетыты правячай у Венгрыі фашысцкай клікі і імкнуліся ўключыць Венгрыю ў фарміруемыя імі агрэсіўныя блокі. Як для Італіі, так і для Германіі важна было запалучыць Венгрыю ў якасці апорнага пункта на Балканах і поўнасцю падначаліць яе свайму ўплыву. Фашысцкія агрэсары не скупіліся таму на абяцанні «садзейнічаць» вырашэнню праблемы «венгерскіх нацменшасцей» шляхам новага, гвалтоўнага перадзелу граніц і звароту Венгрыі адышоўшых ад яе пасля імперыялістычнай вайны 1914—18 гг. тэрыторый.

Выключна актыўныя формы рэвізіяністкая дзейнасць Венгрыі прыняла пасля захвату Аўстрыі Германіяй. Венгрыя, пазбаўленая па Трыанонскаму дагавору правоў на некаторыя віды ўзбраення і на ўтрыманне арміі больш чым у 35.000 чалавек, пачала ліхаманкава ўзбройвацца. Былы прэм'ер-міністр Дараны выступіў у сакавіку гэтага года з абшырнай праграмай узбраення Венгрыі. Гэту праграму Дараны называў «гаспадарчай», але ўжо ў чэрвені Імрэдзі, які заняў к гэтаму часу пост прэм'ер-міністра, растлумачыў, што трэба разумець пад «гаспадарчымі» планамі венгерскіх фашыстаў. Ён паведаміў, што на вытворчасць ваеннага снаражэння, на пабудову стратэгічных дарог і на ўвоз з-за граніцы зброі і боепрыпасаў асігноўваецца велізарная сума ў 1 мільярд пенго. Апрача гэтых надзвычайных расходаў, у мэтах фарсіравання ўзбраенняў, павялічан быў ваенны бюджэт краіны з 127 мільёнаў пенго ў 1937—1938 г. да 155 мільёнаў пенго ў 1938—1939 г. Фашысцкія дзяржавы ўзялі пад сваю апеку венгерскую армію і прыняліся за яе мадэрнізацыю. Пасля «візітаў» рэгента Венгрыі Хорці ў Берлін і камандуючага германскай арміяй генерала Кейтэля ў Венгрыю, прэм'ер-міністр Імрэдзі ў верасні гэтага года заявіў, што ўрад выдасць у бліжэйшым будучым закон аб «нацыянальнай абароне», згодна якому ў Венгрыі будзе ўведзена ўсеагульная воінская павіннасць і «адменены» іншыя артыкулы Трыанонскага дагавора, абмежаваўшыя ўзбраенні Венгрыі. Трэба сказаць, што неафіцыяльна Венгрыя даўно ўжо не лічыцца з Трыанонскім дагаворам і састаў яе арміі вышаў далёка за дагаворныя рамкі, але яна не прыбягала да гэтага часу да афіцыяльных аднабаковых актаў, як ні заманчывы для яе былі прыклады, якія падавалі ў гэтых адносінах буйныя фашысцкія драпежнікі — Германія і Італія.

Венгрыя да пары да часу дзейнічала з аглядкай, апасаючыся выклікаць вельмі вострую рэакцыю з боку акружаючых яе краін Малой Антанты, сілы якіх у многа разоў пераўзыходзяць сілы Венгрыі. Але ў абстаноўцы выключнага росту агрэсіўнасці фашысцкіх захватчыкаў, у абстаноўцы падрыхтоўкі расчлянення Чэхаславакіі, у абстаноўцы, калі самыя наглыя і бессаромлівыя акты агрэсіі аставаліся беспакаранымі, Венгрыя загаварыла іншым тонам.

У сваёй унутранай палітыцы ўрад Імрэдзі з самага пачатку стаў на шлях ліквідацыі астаткаў буржуазнай дэмакратыі ў краіне і намеціў яшчэ ў верасні праграму далёка ідучай фашызацыі краіны. Быў прыняты выбарчы закон, па якому большасць працоўных краіны пазбаўляецца выбарчых правоў. За гэтым законам паследаваў новы антысеміцкі закон, які ў асноўных сваіх рысах напамінае варварскія расісцкія законы Германіі і Італіі. І ў іншых актах венгерскага ўрада не цяжка было разглядзець іх сапраўднае паходжанне. На кожным з іх прыкметна праступае фабрычная марка Рыма і Берліна. Апошнія сумненні наконт гэтага рассеяў сам Імрэдзі, які нядаўна заявіў, што венгерская дзяржава з'яўляецца «нацыянал-соцыялісцкай і аўтарытарнай».

Мюнхенскі грабёж Чэхаславакіі акрыліў правячыя кругі Венгрыі. Падштурхоўваемыя Італіяй і Польшчай, яны прад'явілі Чэхаславакіі ні на чым не абгрунтаваныя патрабаванні «ўступіць» Венгрыі значную частку тэрыторыі Славакіі і Закарпацкай Украіны. Калі можна гаварыць аб падставах венгерскіх дамаганняў, то ў якасці таковых фігуравалі даныя венгерскай статыстыкі за 1910 год, а ў некаторых выпадках нават 1880 года. Але ў пытанні аб венгерскіх дамаганнях «вось» Берлін—Рым доўга не магла прысці да згоды. У той час, як Італія імкнулася дабіцца поўнага задавальнення венгерскіх дамаганняў і, такім чынам, замацаваць свой уплыў у Венгрыі, Германія, зацікаўленая ў стварэнні для сябе плацдарма для далейшай экспансіі на паўднёвы ўсход Еўропы і скарыстання для гэтай мэты разгромленай Чэхаславакіі і, галоўным чынам, Славакіі і Закарпацця, аднеслася значна больш стрымана да венгерскіх патрабаванняў. Што-ж датычыць высунутага польскім міністрам замежных спраў Бекам і падхопленага ў Будапешце плана стварэння агульнай польска-венгерскай граніцы шляхам падзелу паміж гэтымі краінамі Закарпацкай Украіны, то Германія адкрыта выступіла супроць падобных намераў.

Далейшыя падзеі паказалі, што Германія сама намерана эксплаатаваць багацці нетраў Закарпацкай Украіны. Больш таго, яна нават іграе зараз лозунгам «далучэння» да Закарпацкай Украіны польскіх тэрыторый, населеных украінцамі. Гэтыя акалічнасці ўскладнялі быстрае задаволенне польска-венгерскіх дамаганняў і, у той час, як венгры церабілі Італію і трэбавалі сваёй долі здабычы ад грабяжу Чэхаславакіі, Бек прадпрыняў паездку ў Бухарэст, каб дабіцца ад румынскага ўрада згоды на падзел Закарпацкай Украіны паміж Польшчай, Венгрыяй і Румыніяй.

Але ў Румыніі вельмі добра разумелі, што рэалізацыя гэтага плана толькі пагоршыла-б становішча Румыніі. Яна пазбавілася-б агульнай граніцы з Чэхаславакіяй, а працяжэнне яе граніцы з Венгрыяй вырасла-б. У Румыніі добра ведаюць, што венгерскія рэвізіяністы не задаволяцца захватам чэхаславацкіх зямель і не пакінуць у будучым у спакоі Румынію, на тэрыторыі якой жыве ў тры разы больш венграў, чым іх было ў Чэхаславакіі. Таму план Бека быў у Бухарэсце рашуча адхілен.

Пасля доўгага торга паміж Рымам і Берлінам, фашысцкія агрэсары дасягнулі «кампраміса». Запрошаныя ў якасці «арбітраў» міністры замежных спраў Германіі і Італіі аддалі Венгрыі 12 з палавінай тысяч квадратных кіламетраў паўднёвай Славакіі і Закарпацкай Украіны з больш чым мільёнам насельніцтва (з іх 450 тысяч славакаў і украінцаў), усе буйныя цэнтры ўсходняй Славакіі і Закарпацця — Кошыцы, Ужгарад, Мукачэва і інш., 250 тысяч гектараў лясных масіваў, найбольш пладародныя раўніны і т. д.

Хаця Венгрыя дабілася задавальнення большасці сваіх патрабаванняў, яна ні ў якім разе не намерана адмовіцца ад астатніх, астаўшыхся незадаволенымі. З Рыма венграм далі зразумець, што шырокія планы венгерскага рэвізіянізма будуць і надалей падтрымлівацца Італіяй. Венгерскі правіцель — Хорці рашыў, не адмаўляючыся ад арыентацыі Венгрыі на фашысцкую «вось» у цэлым, лавіруючы і далей паміж Германіяй і Італіяй, узмацніць арыентацыю на Італію. За ўсімі напышчанымі дэкларацыямі Імрэдзі аб вернасці дружбе Венгрыі з Германіяй яўна заўважан крэн венгерскай палітыкі ў бок Італіі. У рэзультаце перамогі праітальянскай групіроўкі венгерскіх палітыкаў, на чале якой афіцыяльна стаіць прэм'ер-міністр Імрэдзі, а неафіцыяльна, за кулісамі ўрада, стары палітыкан Бетлен, — з урада ўдалены міністры Рац, Борнеміса і іншыя, вядомыя сваімі сувязямі з Берлінам.

Германскі фашызм не збіраецца, аднак, уступіць свайму італьянскаму саюзніку Венгрыю. Германская фашысцкая прэса недвусэнсна намякае новаму ўраду Імрэдзі на тое, што без падтрымання Германіі яму не ўдасца ажыццявіць свае планы новых захватаў. Так, напрыклад, газета «Франкфуртэр Цэйтунг» піша, што, улічваючы «вопыт», прароблены над Чэхаславакіяй, зусім па іншаму трэба ставіць пытанне аб венгерскіх нацменшасцях у Румыніі і Югаславіі. Гэты «вопыт» адкрывае магчымасць «больш рэальна» вырашыць гэтае пытанне. Але для гэтага, павучае далей германская прэса, «патрэбна весці рэальную палітыку», інакш гаворачы, без супярэчанняў падначаліцца Берліну.

Калі спробы новага венгерскага ўрада ўнесці такія-сякія папраўкі ў сваю знешнюю палітыку выклікалі непакой у Германіі, то затое ўнутраная палітыка Імрэдзі заслужыла поўнае адабрэнне як у Рыме, так і ў Берліне. На чарзе — прыняцце новых антысеміцкіх законаў, мілітарызацыя насельніцтва, завяршэнне фашызацыі дзяржаўнага апарата. Ва ўрадавай дэкларацыі глуха гаворыцца аб «аграрнай рэформе». Венгрыя — краіна, захаваўшая поўфеадальную форму землеўладання, краіна буйнейшых магнатаў — уладальнікаў велізарных латыфундзій. 3 мільёны батракоў падвяргаюцца бязлітаснай феадальнай эксплаатацыі. Ля карміла ўлады знаходзяцца зямельныя магнаты. Правядзенне імі «аграрнай рэформы» не толькі не палегчыць становішча велізарнай галадаючай беззямельнай сялянскай масы, але яшчэ больш пагоршыць яго.

Такім чынам, ажыццяўленне ўсіх намечаных «рэформ» азначае завяршэнне фашызацыі Венгрыі. Гэта садзейнічае, у сваю чаргу, ператварэнню Венгрыі ў аб'ект ігры паміж фашысцкай Германіяй і Італіяй.

Н. ЛЕБРОС.

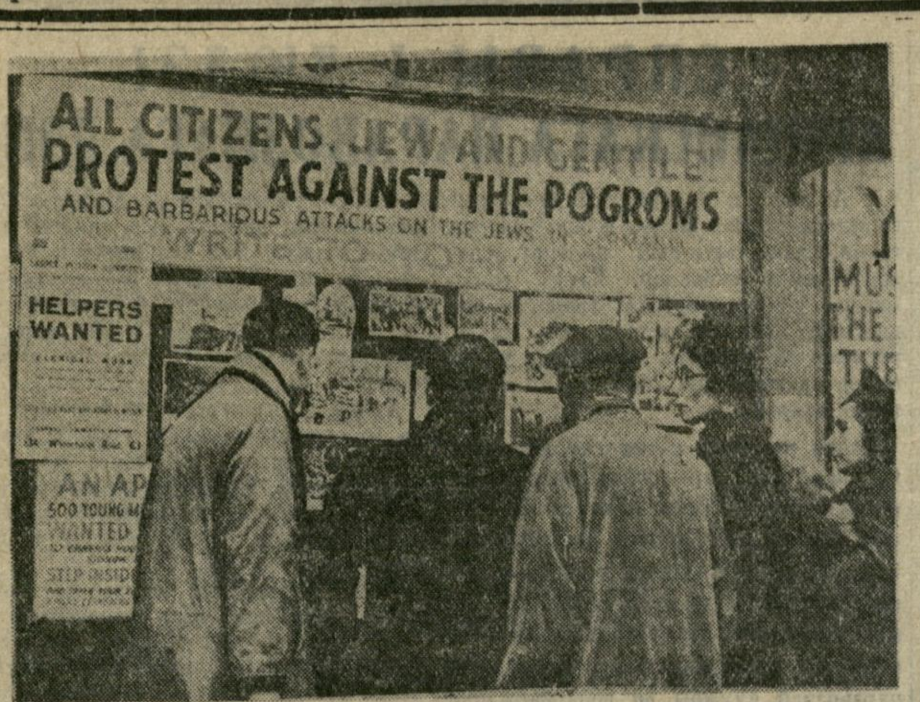

Англійская грамадскасць пратэстуе супроць яўрэйскіх пагромаў у Германіі. НА ЗДЫМКУ: плакаты і лозунгі ў абарону яўрэяў на адной з вуліц Лондана. На плакатах надпісы: «Грамадзяне Англіі, пратэстуйце супроць пагромаў і варварскага праследвання яўрэяў у Германіі», «Вы павінны выратаваць жыццё яўрэяў у Германіі». Фотахроніка ТАСС.

ФРАНЦУЗСКАЯ РЭАКЦЫЯ РАСПРАЎЛЯЕЦЦА З БАСТУЮЧЫМІ

ПАРЫЖ, 29 лістапада. (ТАСС). Адміністрацыя заводаў Рэно ў Парыжы ў якасці рэпрэсій за ўдзел у нядаўняй забастоўцы зволіла 28 тысяч рабочых з 32 тысяч рабочых, занятых на заводах. Зволеным рабочым прапанавана запоўніць асабістыя анкеты для разгляду іх перад прыёмам на работу зноў.

* * *

ЛОНДАН, 30 лістапада. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Рэйтэр, міністр унутраных спраў Саро заявіў прадстаўнікам друку, што, паводле атрыманых ім паведамленняў, у Парыжскай вобласці сёння раніцой арыштавана 495 чалавек, сярод якіх 80 арыштавана за спробу сарваць работу.

* * *

ЛОНДАН, 30 лістапада. (ТАСС). Агенцтва Брытыш юнайтэд прэсс паведамляе з Парыжа, што ў Аленсьене, дзе бастуюць 30.000 гарнякоў, арыштавана многа рабочых пікетаў і што паліцэйскі трыбунал засядае беспераныпынна.

Паведамляюць, што пры сутычцы з паліцыяй у Ліле 10 чалавек ранена і 50 арыштавана.

Франка-германскія перагаворы аб паветраным пакце

ЛОНДАН, 30 лістапада. (ТАСС). Паводле паведамлення парыжскага карэспандэнта газеты «Дэйлі экспрэс», паміж Германіяй і Францыяй пачаліся перагаворы аб заключэнні пакта па абмежаванню паветраных узбраенняў. Перагаворы пачаліся з былым французскім паслом у Берліне Франсуа Понсэ яшчэ месяц таму назад па ініцыятыве Гітлера. Новы французскі пасол у Берліне Кулондр прадаўжае гэтыя перагаворы.

Рыбентроп у часе свайго прабывання ў Парыжы будзе гутарыць па гэтаму пытанню з французскімі міністрамі.

Паводле вестак карэспандэнта, Германія патрабуе абмежавання колькасці цяжкіх бамбавозаў у Англіі і Францыі. Французскія авіяцыйныя эксперты адносяцца скептычна да гэтых патрабаванняў. Яны заяўляюць, што для Францыі неабходны іменна цяжкія бамбардыроўшчыкі, бо інакш французская авіяцыя не зможа дасягнуць Берліна, у той час, як Парыж даступны лёгкім германскім бамбардыроўшчыкам, якія, маючы базай Кельн, ці іншыя германскія пагранічныя гарады, змогуць зрабіць напад на сталіцу.

ЗАХВАТНІЦКІЯ ПЛАНЫ ФАШЫСЦКАЙ ІТАЛІІ

ЛОНДАН, 30 лістапада (ТАСС). Як паведамляе дыпламатычны аглядальнік газеты «Ньюс кронікл», 20 лістапада на закрытым сходзе кіраўнікоў фашысцкай партыі ў Неапалі сакратар фашысцкай партыі Старача заявіў ад імя Мусаліні, што «італьянская экспансія цяпер толькі пачынаецца». «У барацьбе за новыя тэрыторыі, — сказаў ён, — неабходна разглядаць Францыю як ворага, бо яна аспрэчвае італьянскі кантроль на Міжземным моры. Так мы павінны адносіцца да Францыі незалежна ад таго, існуе там правы ці левы ўрад». Старача далей заявіў, што наступным аб'ектам італьянскай экспансіі будуць Туніс (французская калонія на поўначы Афрыкі) і востраў Корсіка.

ПЕРШАЕ ПАСЯДЖЭННЕ ПОЛЬСКАГА СЕЙМА І СЕНАТА

ВАРШАВА, 29 лістапада. (ТАСС). Учора адбылося першае пасяджэнне надзвычайнай сесіі польскага сейма і сената. Старшынёй сейма выбран відны пілсудчык, актыўны дзеяч урадавага «лагера нацыянальнага аб'яднання» прафесар Макоўскі.

Старшынёй сената выбран палкоўнік Богуслаў Медзінскі, рэдактар афіцыёза «Газета польска».

ДЭКАДА СОВЕЦКАЙ МУЗЫКІ

ЦІКАВЫЯ КАНЦЭРТЫ

Дэкада совецкай музыкі з'яўляецца буйнай падзеяй не толькі для нашай музыкальнай грамадскасці, але і для шырокіх мас слухачоў, горача любячых мастацтва нашай краіны.

Белдзяржфілармонія разгарнула вакол дэкады вялікую культурна-масавую работу. Наладжваюцца лекцыі, уступныя словы, спецыяльныя выстаўкі, выязныя лекцыі, канцэрты на прадпрыемствах і ВНУ Менска, кансультацыі па пытаннях музыкі, сустрэчы беларускіх кампазітараў з працоўнымі.

У канцэрце 23 лістапада ў другі раз выконвалася 5 сімфонія Шастаковіча, якая пры паўторным яе выкананні яшчэ больш здзіўляе і захапляе. Сімфонія таксама, як і пры пярвічным яе выкананні, вельмі добра ўдалася як дырыжору І. А. Мусіну, так і аркестру.

Вельмі цікавы перакладзеныя Н. Н. Шчэгловым для сімфанічнага аркестра беларускія народныя песні: «Арол», «Перапёлачка», «Калыханка», «Кума Куманёк». Гэтыя вельмі тонка і бліскуча інструментаваныя, з вялікім густам зробленыя невялікія п'есы для сімфанічнага аркестра мелі вялікі поспех у аудыторыі.

Вялікую цікавасць прадстаўляе вечар сустрэчы кампазітараў БССР з камандна-палітычным саставам менскага гарнізона, арганізаваны 26 лістапада менскім Домам Чырвонай Арміі імя К. Е. Варашылава сумесна з Дзяржфілармоніяй БССР. У канцэрце прынялі ўдзел хор і ансамбль беларускай народнай песні і пляскі Дзяржфілармоніі БССР, канцэртны джаз менскага Дома Чырвонай Арміі, артысты Дзяржаўнага тэатра оперы і балета БССР — Т. Я. Хумарава, А. Д. Арсенка, І. М. Балоцін, М. І. Дзенісаў і канцэртмейстар Радыёкамітэта піяніст В. М. Гітліц.

Хор Белдзяржфілармоніі пад кіраўніцтвам І. Г. Бары вельмі добра выканаў рад песень совецкіх кампазітараў. Хачатур'яна — «Песня аб Сталіне», Мілюціна — «Нас не трогай», Іванова — «Калыбельную», Дзержынскага казачую песню з оперы «Паднятая цаліна», Дунаеўскага лірычную песню з фільма «Шукальнікі шчасця» і Туранкова — «Семён Будзённы». Усе гэтыя песні прагучэлі вельмі насычана, бадзёра і ансамблева выразна.

Выступаўшы ў канцэрце канцэртны джаз менскага Дома Чырвонай Арміі пад кіраўніцтвам Я. С. Гарэліка з'яўляецца бясспрэчна цікавым і яркім калектывам, які спалучае ў сваім выкананні выдатную інструментальную гучнасць нядрэнных вакалістаў, уладаючых спецыфічна джазавымі інтанацыямі і бліскучых танцораў з добрай і чоткай тэхнікай. У рэпертуары аркестра каля 40 назваў. Выкананыя ім на канцэрце п'есы: марш з кінофільма «Цырк» — Дунаеўскага, «Песня аб луганскім слесару» і «Комсамольская развітальная» — Пакраса, чырвонаармейская пляска Александрава і іншыя гавораць аб правільнай рэпертуарнай палітыцы джаза. Гэты малады творчы калектыў, які налічвае менш года з дня свайго нараджэння, мае ўсе даныя для паглыблення сваёй творчай работы і далейшага росту.

Выступаўшы затым ансамбль беларускай народнай песні і пляскі Дзяржфілармоніі БССР пад кіраўніцтвам К. А. Алексютовіча і Н. Ф. Сакалоўскага, як заўсёды, здзіўляе сваёй свежасцю, весялосцю, непасрэднасцю, маладосцю. Але гэтаму калектыву трэба яшчэ вельмі многа працаваць, каб пашырыць свой рэпертуар, паглыбіць і падняць сваю культуру.

У гэтым-жа канцэрце салісты Дзяржтэатра оперы і балета БССР з вялікім поспехам выканалі цэлы рад совецкіх песень.

27 лістапада адбыўся сімфанічны канцэрт, прысвечаны творам Аладава, Цікоцкага, Туранкова, Шапашнікава, Дзержынскага і Дунаеўскага. Малады дырыжор Белдзяржфілармоніі К. А. Сімеонаў правёў праграму вельмі ярка, тэмпераментна, упэўнена і пераканальна.

Выступаўшая ў канцэрце артыстка Дзяржтэатра оперы і балета БССР Т. Я. Хумарава выканала дзве песні Аксінні ў І і IV карціне з оперы «Ціхі Дон». Канцэрт закончыўся ўверцюрай да оперы «Шах-Сэнем» — Гліера, «Горскімі фрагментамі» — Шапашнікава і адрыўкамі з музыкі Дунаеўскага да кінофільмаў.

На жаль, філармонія паказвае на сваіх канцэртах вельмі абмежаваны круг твораў беларускіх кампазітараў. Філармоніі трэба больш шырока паказаць творы беларускіх аўтараў. З другога боку, і нашым беларускім кампазітарам трэба сур'ёзна падумаць аб тым, каб папоўніць спісак твораў для сімфанічнага аркестра.

А. Д.

ВАРАШЫЛАЎСКІ ВЕЧАР ШКОЛЬНІКАЎ

Цікава і змястоўна прайшоў 30 лістапада ў памяшканні Палаца піянераў і акцябрат вечар піянераў—юных ударнікаў абароннай работы школ г. Менска. Вечар быў прысвечан жыццю і рэволюцыйнай дзейнасці тав. К. Е. Варашылава. У ім прыняла ўдзел каля 500 чалавек. Перад школьнікамі выступілі ўдзельнікі грамадзянскай вайны з расказамі аб сустрэчах з Клімент Ефрэмавічам і аб баявых эпізодах грамадзянскай вайны.

Школьнікі паслалі прывітальную тэлеграму таварышу Варашылаву.

За час падрыхтоўкі да варашылаўскага вечара ў школах сталіцы БССР значна ажывілася абаронная работа.

З АПОШНЯЙ ПОШТЫ

ДЛЯ ІХ ЗАКОН НЕ ПІСАН

20 лістапада Прэзідыум Вярхоўнага Совета БССР прыняў указ аб зацвярджэнні беларускага тэкста дэвіза «Пролетарии всех стран, соединяйтесь!» — «Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!».

Аднак газеты «Сцяг Леніна», Бярэзінскага раёна (рэдактар Сакалоўскі); «За большэвіцкія тэмпы», Веткаўскага раёна (рэдактар Баранаў); «Соцыялістычная перамога», Чэрыкаўскага раёна (рэдактар Клімовіч); «Соцыялістычная вёска», Глускага раёна (рэдактар Зайцаў) прадаўжаюць друкаваць дэвіз па стараму тэксту.

Як бачна, рэдактары гэтых газет лічаць, што для іх закон не пісан.

У сяле Краснаселле, Нікалаеўскай вобласці (УССР), існуе аркестр бандурыстаў. НА ЗДЫМКУ: удзельнікі аркестра калгаснікі І. І. Чорны (злева) і Н. Н. Чмыр.
Фото Я. Аўруціна. (Фотахроніка ТАСС).

РАДЫЁПЕРАКЛІЧКА ДВУХ КАЛГАСАЎ

30 лістапада рэдакцыя «Апошніх паведамленняў» Радыёкамітэта БССР арганізавала радыёпераклічку паміж калгасам імя Чапаева, Палтаўскай вобласці, і калгасам імя БАВА, Менскай вобласці, якія спаборнічаюць паміж сабой на лепшую пастаноўку абароннай работы.

Ад імя калгаснікаў сельгасарцелі імя Чапаева выступіў старшыня калгаса тав. Сенько. Па даручэнню асоавіяхімаўскай арганізацыі калгаса БАВА выступіў тав. Якушаў. Яны расказвалі працоўным брацкіх рэспублік Украіны і Беларусі аб багатым сталінскім ураджаі, які атрыман калгасамі, і аб тым, як калгаснікі, ператвараючы свае калгасы ў крэпасці абароны, умацоўваюць магутнасць сваёй радзімы.

ДЗЯЎЧАТЫ АВАЛОДВАЮЦЬ МАТАЦЫКЛАМ

Адным з захапляючых, цікавых відаў спорта з'яўляецца аўтамотаспорт. Дзесяткі, сотні юнакоў, дзяўчат уступаюць у аўта-мотагурткі. За 11 месяцаў 1938 года ў БССР 750 чалавек атрымалі права на ваджэнне матацыкла. Вельмі вялікая цяга ў гурткі па вывучэнню аўта-мотасправы сярод дзяўчат. Па Менску за 1938 год падрыхтавана 87 дзяўчат-матацыклістак, пераважная большасць з іх авалодала ваджэннем матацыкла на выдатна.

„200 тысяч“ ШОЛАМ-АЛЕЙХЕМА НА КЛУБНАЙ СЦЭНЕ

Яўрэйскі драматычны гурток менскага клуба «Чырвоны будаўнік» падрыхтаваў п'есу «200 тысяч»—вядомага яўрэйскага пісьменніка Шолам-Алейхема. Усе ролі ў п'есе выконваюць рабочыя-будаўнікі тт. Гольдберг, Керштэйн і інш. Днямі драмгурток паставіў п'есу ў клубе металістаў для членаў прамыслова-кааперацыйных арцелей горада.

ЗДАРЭННІ

Шофер-забойца. 28 лістапада шофер Саюзтранса Ламака, праязджаючы ў трох кілометрах ад м. Плешчаніцы, груба парушыў правілы руху. Пераехаўшы на левы бок дарогі, дзе ў гэты час праходзілі людзі, ён наехаў на работніка райсаюза С. Я. Кагана і забіў яго.

Зрабіўшы злачынства, Ламака скрыўся. Аднак, хутка ён быў затрыман і арыштаван.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

Прэзідыум Вярхоўнага Совета БССР даводзіць да ведама ашчадных кас і ўзнагароджаных ордэнам «Працоўнага Чырвонага Сцяга БССР», што, у сувязі з увядзеннем адзінага ўзора кніжак грашовых купонаў на выплату грошай па ордэнах Працоўнага Чырвонага Сцяга саюзных рэспублік, старыя кніжкі грашовых купонаў будуць лічыцца несапраўднымі з 1 студзеня 1939 года.

ПРЭЗІДЫУМ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР.

ПАПРАЎКА

У артыкуле «Пераломү яшчэ няма», змешчаным у «Звяздзе» ад 23 лістапада, дапушчаны памылкі. У першым абзацы другой калонкі замест «Хоцімскі раён», напісана—Хойніцкі. У апошнім абзацы гэтай-жа калонцы гаворыцца аб начальніку Петровіцкага ўчастка Брожскага мехпункта Грузінскім. Трэба чытаць: «Старшыня рабачкома ўчастка Грудзінскі.

ДЗЕННІК

3 снежня, у 8 гадзін вечара, у Доме партактыва (пакой № 20) адбудзецца кансультацыя на тэму: «Аб 2-й гадавіне Сталінскай Канстытуцыі».
Уваход свабодны

3 снежня, у 7 гадзін вечара, у Доме Ўрада (зала пасяджэнняў) адбудзецца сход інтэлігенцыі Кагановіцкага раёна. У парадку дня — Аб пастанове ЦК ВКП(б) «Аб пастаноўцы партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».
Білеты — у Кагановіцкім РК КП(б)Б.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара, Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

Да 2-й гадавіны Сталінскай Канстытуцыі
НА СКЛАДАХ І Ў МАГАЗІНАХ
УПРАЎЛЕННЯ КНІГАГАНДЛЮ ДЗЯРЖАЎНАГА ВЫДАВЕЦТВА БЕЛАРУСІ
ЁСЦЬ НАСТУПНАЯ ЛІТАРАТУРА:
КАНСТЫТУЦЫЯ (АСНОЎНЫ ЗАКОН) БССР
Выд. ДВБ. 1938 г. Цана 15 кап.

СТАЛІН — Даклад аб праекце Канстытуцыі Саюза ССР. Выд. ДВБ. 1938 г. Цана 30 к.
СТАЛІН — Прамова на перадвыбарчым сходзе выбаршчыкаў Сталінскай выбарчай акругі гор. Масквы. Партвыдат. 1938 г. Цана 10 кап.
Першая Сесія Вярхоўнага Совета СССР. Партвыдат. 1938 г. Цана 3 р. 50 к.
Першая Сесія Вярхоўнага Совета БССР. Выд. Вярхоўнага Совета БССР. 1938 г. Цана 3 р. 50 к.
СТАЛІН — Нацыянальныя моманты ў партыйным і дзяржаўным будаўніцтве. Партвыдат. 1937 г. Цана 1 р. 25 к.
СТАЛІН — Справаздачны даклад XVII з'езду партыі аб рабоце ЦК ВКП(б). Партвыдат. 1937 г. Цана 1 р. 50 к.
СТАЛІН — Гутарка з першай амерыканскай рабочай дэлегацыяй. Партвыдат Беларусі. 1934 г. Цана 25 кап.
СТАЛІН — Аб недахопах партыйнай работы і мерах ліквідацыі трацкісцкіх і іншых двурушнікаў. Партвыдат. 1937 г. Цана 20 кап.
СТАЛІН — Даклад па нацыянальнаму пытанню. Партвыдат. 1937 г. Цана 20 кап.
Совецкая Беларусь. Выданне ДВБ. 1938 г. Цана 1 р. 25 к.

ТАКСАМА ШЫРОКА ПРАДСТАЎЛЕНЫ Ў АСАРТЫМЕНЦЕ МАГАЗІНАЎ УПРАЎЛЕННЯ ТВОРЫ МАРКСА — ЭНГЕЛЬСА — ЛЕНІНА — СТАЛІНА аб дзяржаве, дыктатуры пролетарыята, класавай барацьбе і т. д.

Ва ўсіх магазінах ёсць панно «Сталінская Канстытуцыя», размерам 165 x 130 см у багетнай раме. Цана 250 руб.; панно «Класікі марксізма-ленінізма», размерам 90 x 60 см. у багетнай раме. Цана 175 руб., а таксама партрэты правадыроў партыі і ўрада па цане ад 2-х да 300 руб. за партрэт. Пры адсутнасці ўказаных назваў на месцах, заказы накіроўвайце па адрасу: г. Менск, пляц Волі, 5, Упраўленне Кнігагандлю ДВБ «Кніга—поштай».
ДЫРЭКЦЫЯ ЎПРАЎЛЕННЯ КНІГАГАНДЛЮ ДВБ.

Кінотэатр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“.
Ад 3 снежня
ВЯЛІКІ ГІСТАРЫЧНЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ
„Александр Невский“
ПАПЯРЭДНІ ПРОДАЖ БІЛЕТАЎ У КАСЕ КІНОТЭАТРА з 12 да 4 г. дня.

Школы, клубы, дзіцячыя сады, фабзаўмясцкомы, калгасы, піянерскія арганізацыі і бацькі!
ЁЛКА — лепшы навагодні падарунак дзецям
ЗАБЯСПЕЧЦЕ ЗАЎЧАСНА ВАШЫМ ДЗЕЦЯМ НОВАГОДНЮЮ ЁЛКУ.
У вялікім выбары і асартыменце
ЕЛАЧНЫЯ УПРЫГОЖАННІ І ПАДАРУНКІ
наборам і паштучна
ВЫ МОЖАЦЕ КУПІЦЬ
ў магазінах МЕНГОРПРОМГАНДЛЮ
АДРАСЫ МАГАЗІНАЎ:
ДЗІЦЯЧЫ УНІВЕРМАГ № 1 — Ленінская 1/9,
МАГАЗІН № 55 — Совецкая, 63,
Універмаг культтавараў № 8 — Совецкая 29,
Універмаг № 17 — Ленінская, 19.
магазін № 9 — Совецкая 166,
» № 42 — Совецкая 69,
» № 16 — Віленскі рынак,
» № 6 — вул. М. Горкага 31,
» № 3 — Ленінская 9/2,
» № 32 — Суражская 2.

МЕНГОРПРОМГАНДАЛЬ.

Беларускі дзяржаўны драматычны тэатр
2 снежня
КАЦЯРЫНА ЖАРНАСЕК
Абанемент № 28.
Пачатак у 7 г. 30 м. веч. Каса адкрыта з 2 г. дня да 8 г. 30 м. веч. беспераныпынна.

Белдзяржтэатр оперы і балета (у памяшканні Дзярж. яўрэйск. тэатра БССР).
2 снежня
ЛЕБЯДЗІНАЕ ВОЗЕРА
Абанемент № 30.
Пачатак у 8 гадзін веч.
Каса—з 12 да 2 і з 5 да 8 г. веч.

Кінотэатр «Чырвоная зорка»
Вялікі гукавы мастацкі фільм
«ВЯЛІКІ ГРАМАДЗЯНІН»

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»
Гукавы мастацкі фільм
11 ЛІПЕНЯ

Дзіцячы кінотэатр
ЧАЛАВЕК З РУЖЖОМ

Кінотэатр «Спартак»
ГОД 19-ы

Кінотэатр «Навіны дня»
1. «Здравствуй, сталинский урожай!»
2. Журн. Маск. студыі кінохронікі № 52.
3. Журн. Менскай студыі кінохронікі № 27.

ДЫРЭКЦЫЯ КУРСАЎ КІНОМЕХАНІКАЎ
пры Упраўленні кінофікацыі пры СНК БССР
ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ўсіх ВЕДАМСТВЕНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ, КЛУБАЎ, ДСК, КАЛГАСАЎ, СОЎГАСАЎ і інш. ПРАДПРЫЕМСТВАЎ, якія маюць у сябе
стацыянарныя і перасоўвачныя кіноўстаноўкі,
што ПРАВОДЗІЦЦА
ПАДРЫХТОЎКА КІНОМЕХАНІКАЎ
ПА ДАГАВОРАХ.
Кошт навучання на працягу курса (9 месяцаў)—2.250 руб.
Звяртацца па адрасу: Менск, Совецкая 100, дырэкцыя курсаў кіномеханікаў.

Патрабуюцца:
ТЭХНІКІ-БУДАЎНІКІ
на пастаянную работу.
Звяртацца: Дом саюзаў, другі паверх, пакой № 11, УДОС БССР.

Калектыў работнікаў Менскай абласной планавай камісіі оргкамітэта ЦВК БССР выказвае спачуванне супрацоўніцы Менаблплана тав. ШЭХТМАН Б. М. па поваду пасцігшага яе гора — смерці БАЦЬКІ.

4 тыраж выйгрышаў
ПАЗЫКІ ЎМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ Саюза ССР
АДБУДЗЕЦЦА
11—12 СНЕЖНЯ 1938 г. у гор. РАЗАНІ.
У чацвертым тыражы выйгрышаў пазыкі ўмацавання абароны Саюза ССР будзе разыграна 265.000 выйгрышаў на агульную суму 43.703.800 рублёў.
ДЛЯ ЎДЗЕЛУ Ў ТЫРАЖЫ ЎСЕ ГРАМАДЗЯНЕ, АТРЫМАЎШЫЯ ССУДЫ ПАД ЗАЛОГ АБЛІГАЦЫЙ ПАЗЫКІ ЎМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ САЮЗА ССР, ПАВІННЫ ЗАГАДЗЯ ПАГАСІЦЬ ССУДУ І АТРЫМАЦЬ СВАЕ АБЛІГАЦЫІ.
ТРЫМАЛЬНІКІ АБЛІГАЦЫЙ ГЭТАЙ ПАЗЫКІ, НЕ ПАГАСІЎШЫЯ ССУДЫ І НЕ АТРЫМАЎШЫЯ СВАІХ АБЛІГАЦЫЙ, ПАЗБАЎЛЯЮЦЦА ПРАВА ЎДЗЕЛЬНІЧАЦЬ У ЧАРГОВЫМ ТЫРАЖЫ ВЫЙГРЫШАЎ.
УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖПРАЦАШЧАДКАС І ДЗЯРЖКРЭДЫТА БССР.

ДА ЎВАГІ КАЛГАСАЎ, СОЎГАСАЎ І ЎСІХ ТРЫМАЛЬНІКАЎ ЖЫВЁЛЫ
З 1 лістапада 1938 г.
УСЕСАЮЗНАЕ АБ'ЯДНАННЕ
САЮЗЗАГОТСКУР,
згодна пастановы Эканомсовета пры Соўнаркоме СССР № 780 ад 29 кастрычніка 1938 г.,
ПРЫСТУПІЛА ДА ПАЎСЯМЕСНАЙ ЗАГАТОЎКІ
ўсіх відаў ФУТРАВАЙ АЎЧЫНЫ і КАЗЛІНЫ
АВЕЧЫЯ І КАЗІНЫЯ ШКУРЫ ПРЫМАЮЦЬ ПА УСТАНОЎЛЕНАМУ СТАНДАРТУ І ПРЭЙСКУРАНТУ РАЙЗАГОТКАНТОРЫ, БАЗАРНЫЯ ЛАРКІ, БОЕНСКІЯ ПЛЯЦОЎКІ І АГЕНТЫ САЮЗЗАГОТСКУР, А ТАКСАМА СЕЛЬПО.
БЕЛАДДЗЯЛЕННЕ САЮЗЗАГОТСКУР.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 49. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: рэдактара — 21-352; намесніка рэдактара — 25-188; сакратарыята — 20-830. Аддзелаў: партыйнага — 21-353; совецкага будаўніцтва і гандлю — 22-412; прамысловага — 21-356; сельскагаспадарчага — 21-846; літаратуры, мастацтва, навукі і асветы — 23-955; мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-189; аддзел пісем — 20-844, 21-399, 21-885; ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-556; заг. выдавецтвам — 21-353; аб'яў — 25-384.

Уп. Галоўлітбела № К—5886. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. П., Л., Ш.